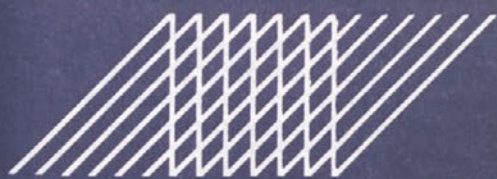

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

ŠT. 10 - leto IX. - OKTOBER 1981

*Za občinski praznik
čestitamo vsem delavcem Novoteksa*

V soboto, 24. oktobra - na Frato!

Občina Novo mesto oktobra praznuje svoj praznik. Oktobra 1941 so ljudje, ki niso hoteli živeti kot hlapci na svoji zemlji pod vodstvom predvojnih komunistov blizu Frate ustanovili Novomeško četo.

Po seji novomeškega okrožnega komiteja KPS v mlinu nad Srebrničami so zeči pripravljati prvo partizansko taborišče, kamor je najprej odšel Jože Slak-Silvo. Pridružili so se mu Maks Henigman, Ivan Bartolj in drugi. Ta skupina se je iz gozda nad gradom Luknja premaknila nad Brezovo reber, kjer so 29. oktobra 1941 osnovali Novomeško četo, ki je štela 23 borcev. Prvi komandir je postal Niko Šilih, politični komisar pa Jože Slak-Silvo.

V spomin na ustanovitev Novomeške čete so si občani Novega mesta izbrali 29. oktober za svoj praznik.

V počastitev občinskega praznika, 40-letnice ustanovitve OF in 40-letnice vstaje slovenskega naroda bo v soboto, 24. oktobra, na Frati proslava, srečanje mladine, borcev ter ostalih občanov. Slavnostni govornik bo prvi komandir Novomeške čete tov. Niko Šilih.

Na tej proslavi pričakujemo veliko udeležbo udeležencev NOV, mladine in delovnih ljudi, ki se bodo srečali s še živečimi borci Novomeške čete. Zborovanje delovnih ljudi na Frati bo popestreno s kulturnim programom, po pomenu in vsebini slovesna proslava pa bo vseeno stabilizacijsko skromna.

Vabimo vse delavce, člane družbenopolitičnih in drugih organizacij, naj se te proslave udeležijo v čim večjem številu. Srečali se bodo s še živečimi borci Novomeške čete, ki bodo obujali spomine na prve dni naše revolucije.

Občina Novo mesto slavi

29. oktobra je praznik občine Novo mesto. Že ves mesec oktober se vrsti niz prireditev, posvečenih temu prazniku, ki je letos še zlasti pomemben, saj je to leto tudi štiridesletnica vstaje jugoslovanskih narodov in štiridesletnica ustanovitve OF.

Da boste najlažje izbrali prireditve, ki vas zanimajo, objavljamo program prireditev, ki so še pred nami:

17. oktobra ob 9. uri: Tekmovanje v streljanju z vojaško puško z KO ZRVS, organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti in OO ZSMS. Strelišče v Bršljinu

17. oktobra ob 10. uri: Proslava ob 35-letnici SGP Pionir

18. oktobra ob 10. uri: Otvoritev prostorov KS Bršljin

23. oktobra ob 10. uri: Otvoritev otroškega vrta v Ločni

23. oktobra ob 15. uri: Teniški turnir v počastitev praznika občine Novo mesto

24. oktobra ob 8. uri: Mednarodni turnir paraplegikov v košarki - športna dvorana Marof

24. oktobra ob 11. uri: Zbor borcev Novomeške čete in srečanje borcev ter aktivistov novomeškega okrožja OF na Frati

25. oktobra ob 11. uri: Otvoritev prizidka osnovne šole v Stopičah

27. oktobra ob 12. uri: Otvoritev novih proizvodnih zmogljivosti ribogojnice na Dvoru

28. oktobra ob 12. uri: Otvoritev prizidka Ekonomsko-administrativnega šolskega centra

28. oktobra ob 14. uri: Otvoritev nove vrtnarije GG Novo mesto

28. oktobra ob 16. uri: Promenadni koncert godbe na pihala - Glavni trg

28. oktobra ob 17. uri: Tek po ulicah Novega mesta

28. oktobra ob 19. uri: Akademija učencev osnovnih šol v počastitev občinskega praznika - Dom JLA

29. oktobra ob 9. uri: Slavnostna seja občinske skupščine in izvršnih organov družbenopolitičnih organizacij v delovnih prostorih Krke, tovarne zdravil Novo mesto

- Po seji ob 10.30 - proslava ob 25-letnici Krke in ogled novih proizvodnih prostorov

od 12. do 17. ure bo Krka, tovarna zdravil Novo mesto odprta za ogled vsem občanom

6. novembra ob 9. uri: Srečanje borcev in mladine v osnovni šoli „29. oktober“ v Šmarjeti

7. novembra ob 11. uri: Srečanje žena in staršev padlih borcev - v Domu JLA

DOPISUJTE
V GLASILU
NOVOTEKS

Tudi letos bo na Frati lepo. Posnetek je z lanskoletne proslave 30-letnice samoupravljanja v Novoteksu.

NOVOTEKS

DELOVNA ORGANIZACIJA NOVOTEKS

7. seja delavskega sveta je bila 15. septembra 1981

Dnevni red je obsegal 7 točk. Z dnevnega reda je bila umaknjena razprava o osnutku sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje sredstev skupne porabe za zadovoljevanje stanovanjskih potreb delavcev. Te problematika bo obravnavana na kolegijem poslovnem organu ter usklajena z družbenim dogovorom.

Delavski svet je sprejel poročilo o realizaciji predvidenih sprememb samoupravnega sporazuma o združitvi v DO, o statutu DO ter o drugih aktih, povezanih z novo organizacijo poslovnih struktur. Strokovna služba je bila zadolžena, da pripravi osnutek sprememb in dopolnitev samoupravnih splošnih aktov, delavski sveti temeljnih organizacij in delovne skupnosti pa morajo razpisati referendum za sprejem le-teh.

Nadalje so bili člani delavskega sveta seznanjeni s poročilom komisije za izdelavo elaborata o ekonomski upravičenosti odepitve IVS od tozda Tkanina. Analiza je pokazala, da ima IVS malo možnosti postati samostojni tozđ, saj nima ostanka dohodka. Če pa bi hotel pokriti izpad dohodka, bi moral dvigniti cene storitvam, kar pa ni v interesu Novoteksa. Podano je bilo tudi poročilo o ustanovitvi izobraževalnega centra v delovni organizaciji.

Zaradi slabih rezultatov poslovanja tozđov Tkanina in Predilnica Metlika v aprilu in maju, sta bila direktorja temeljnih organizacij zadolžena, da poročata o izvrševanju stabilizacijskih programov. Poudarjeno je bilo, da je do težav v proizvodnji pršlo zaradi slabe kvalitete preje, zaradi česar je nastalo ozko grlo na izšitju blaga. Zaloge so se nato zmanjšale z vključevanjem režijskih delavcev v proizvodnjo, s pomočjo delavk iz drugih obratov, z uvedbo nadurnega dela ter z organiziranjem t. i. male šivalnice v Metliki. Precejšen problem povzročata repco preja ter barvanje, v zadnjih mesecih pa tudi slaba zasedenost in spreminjanje asortimana. Poudarjeno je bilo tudi, da na neizpolnjevanje plana proizvodnje bistveno vpliva nepravilno planiranje letnih dopustov.

V prvih štirih mesecih je bilo izgubljenih precej metrov blaga,

vendar je del proizvodnje že nadomeščen. Kaže, (če bo kvaliteta vsaj na sedanji ravni, le—ta se je bistveno izboljšala), da bo izpad iz prvega polletja mogoče nadoknaditi do konca leta.

Delavski svet je med drugim sprejel še poročilo o poslovanju delovne organizacije Novoteks v prvem polletju (ker je bilo poročilo objavljeno že v eni izmed prejšnjih števil glasila, ga tokrat ne bomo ponavljali), ponovno je razpisal dela in naloge individualnega poslovnega organa, sklepal je o nabavi nekaterih osnovnih sredstev za DSSS, spremenil je obrestno mero (sedaj je 4 odst.)

iz 63. člena samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje sredstev skupne porabe in za zadovoljevanje stanovanjskih potreb delavcev, zadolžil je kadrovsko—splošni sektor, da naredi analizo o upravičenosti in koristnosti premakljivega delovnega časa, ter sklepal še o nekaterih manj pomembnih vprašanjih.

TEMELJNA ORGANIZACIJA TKANINA

19. seja DS je bila 7. septembra 1981

Obravnavanih je bilo šest točk dnevnega reda.

Med drugim so člani DS sklepali o reklamaciji firme W. Gilbey iz New Yorka, kateri je Novoteks poslal 18 km v napačni barvi. Ugotovljeno je bilo, da je reklamacija upravičena. Ugodili so tudi reklamaciji Kroj iz Škofje Loke zaradi vidnih napak v blagu. Priznali so 50 odst. popusta.

Nadalje so sklepali o nabavi nekaterih osnovnih sredstev in ugotovili, da v temeljni organizaciji ni sklenjenih del po pogodbi, nadurno delo pa se opravlja le za odpravljanje t. i. ozkih grl in na izšitju blaga. Sprejeli so spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o temeljnih plana samoupravne stanovanjske skupnosti občine Novo mesto za obdobje 1981—1985 ter spremembe samoupravnega sporazuma o merilih, pogojih, načinih in postopkih za doseganje dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz za obdobje 1981—1985. Obravnavali in rešili so tudi pritožbe treh delavcev tozda.

V nadaljevanju seje so bili člani delavskega sveta seznanje-

ni s stališči občinskega sveta Zveze sindikatov Novo mesto o prekinitvi dela v tozdu Tkanina. Stališča so naslednja:

— ocenjujemo, da tak način reševanja problemov ni primeren in da so imeli delavci možnost razreševanja na delavskem svetu oz. zboru delavcev,

— takemu reagiranju delavcev je pripomogla tudi neinformiranost, pa slabo delo delegatov v delavskem svetu in poverjenikov sindikalnih skupin,

— osnovna organizacija zveze sindikatov mora oceniti medsebojne odnose v apreturi (posebno odnos vodstvenih delavcev), dolovanje sindikalnih skupin, samoupravnih delovnih skupin in sistem informiranja ter preveriti sindikalno organiziranost, pogoje dela v apreturi in to, ali obstajajo enaki kriteriji za izhode iz tovarne za delavce tozđov in DSSS.

TOZD KONFEKCIJA I NOVO MESTO

Izredna seja delavskega sveta je bila 26. avgusta 1981

Člani DS so se na izredni seji sestali, da bi določili način financiranja delavca tozda, ki se je odločil za študij ob delu, in sicer na višji konfekcijski šoli. Ker je konfekciji delavec s tako izobrazbo zelo potreben, so odločili, da se delavcu plača šolnina že za prvi letnik višje konfekcijske šole. S pogodbo o štipendiranju pa se ga obveže, da ob koncu prvega letnika predloži potrdilo o opravljenih pogojih za vpis v drugi letnik, v nasprotnem primeru pa mora povrniti tozdu vse stroške (šolnino, potne stroške).

19. seja delavskega sveta je bila 16. septembra 1981

Dnevni red je obsegal osem točk. Med drugim so člani obravnavali in sprejeli poročilo o poslovanju temeljne organizacije v prvem polletju letošnjega leta. (Ker so bili podatki o poslovanju tozda objavljeni že v prejšnji številki glasila, jih tokrat ne bomo ponavljali.)

Nadalje so sprejeli dva samoupravna sporazuma in sicer o ustanovitvi izobraževalne skupnosti za tekstilne usmeritve ter o temeljnih plana samoupravne stanovanjske skupnosti občine Novo mesto za obdobje 1981—1985. Pripomnili pa so, da prihajajo samoupravni sporazumi v obravnavo na sejah brez ustreznih obrazložitvev. Zato so glavnemu direktorju pred-

lagali, da določi osebo, ki bo skrbela in odgovarjala za ustrežno obrazložitev samoupravnih sporazumov.

V zvezi s problematiko prevzema izdelkov od kooperantov so člani DS določili komisijo, katera naj bi ugotovila, kakšne sankcije se lahko uvedejo za nepravilen prevzem izdelkov (kontrola količine izdelkov). Dogaja se namreč, da se prevzeta količina vedno ne ujema s količino, navedeno na dobavnici, šoferji pa količin ob prevzemu ne kontrolirajo.

Nadalje so bili člani DS seznanjeni še s cenikom kolekcije pomlad—poletje 1982, se z njim strinjali ter predlagali zboru delovnih ljudi, da ga sprejme.

Člani DS so sklepali tudi o uvozu opreme ter zadolžili direktorja temeljne organizacije, da na kolegiju sproži vprašanje v zvezi z neupoštevanjem enotnega poprečja ocenjevanja po učinkovitosti v temeljnih organizacijah.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Delavski svet se je sestal 230. septembra 1981

Obravnaval je 7 točk dnevnega reda. Med drugim je sprejel poročilo o poslovanju delovne skupnosti v prvem polletju, sprejel merila za izračun OD trgovskih zastopnikov za drugo polletje ter sprejel spremembe pravilnika o letnih obveznostih in načinu obračuna OD trgovskih zastopnikov. Ugotovil pa je, da bo potrebno tako določila navedenega pravilnika kot predlog sprememb in dopolnitev vnesti v pravilnik o osnovah in merilih za razporejanje čiste ga dohodka in za delitev sredstev za OD delovne skupnosti skupnih služb ter tako dopolnjen pravilnik sprejeti na prvem prihodnjem referendumu.

Nadalje je delavski svet obravnaval pritožbo delavcev menze za povečanje ocen nekaterih del in nalog. Ugotovil je, da so OD v Novoteksu nasploh nizki, zaradi česar prihaja na delavski svet vse več pritožb. Zato je zadolžil kolegijiski poslovodni organ ter družbenopolitične organizacije, da začnejo reševati problematiko OD.

Pri reševanju pritožbe delavca DSSS na sklep komisije za delovna razmerja je delavski svet ugotovil, da v delovni organizaciji ni enotne politike odobranja odsotnosti z dela za izobraževanje (s pravico do na-
(Nadaljevanje na 4. str.)

Moderna tehnologija pri izdelavi hlač

V procesu izdelave hlač smo v zadnjih letih pričali velikemu napredku in to na področju oblikovanja, konstrukcije in proizvodnje. Nove aktualne oblike, široka ponudba različnih osnovnih materialov, mnogovrstnost, opremljenost (transporti, evidenca itd.), moderni delovni postopki, nov val modernih strojev in smeri v specializacijo in avtomatizacijo zahtevajo v konfekciji stalno zasledovanje novosti, preizkus letih v praksi in uvajanje v proces. Za primerjavo naj služi naslednja tabela za šivanje hlač:

PREDNJE HLAČNICE:

dvojni paspulni žep
podložene hlačnice
všitki

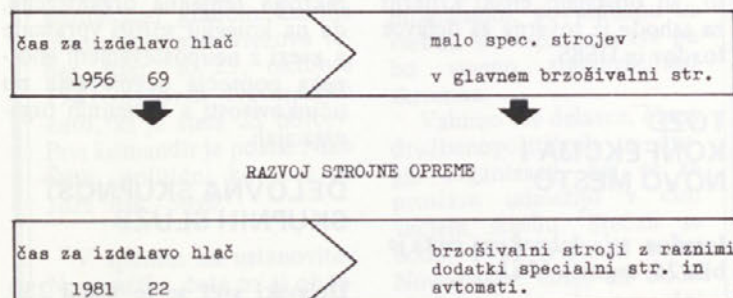
ZADNJE HLAČNICE:

dvojni paspulni žep
dostavek
všitek

Pomen simbolov

A = avtomat
P = polavtomat
S = specialni stroj ali navaden s pripomočki

OPIS STROJEV IZ VERIŽNEGA PLANA

Raziskava možnosti avtomatizacije in s tem splošne tehnologije izdelave oblačil nam pokaže, da moramo doseči tri cilje:

1. Brezšablonsko šivanje različno krojenih oblik z avtomati za vse vrste hlač.
2. Uporaba različnih fleksibilnih agregatov, kateri povezujejo predhodno in naslednjo operacijo (npr. vse vrste našivanja žepov itd.)
3. Razvijanje delovnih mest v „integrirna D. M.“, izključitev človeškega vpliva z uporabo moderne tehnike in aparatov.

Iz naslednjega verižnega plana je razvidno, pri katerih operacijah bi se pri hlačah lotili izboljšav: model moških hlač s paspulnimi žepi:

1. Fiksiranje – štapler za fiksiranje
2. Avtomat za obšivanje
3. Avtomat za všitke
4. Avtomat za našivanje podlistkov
5. Polavtomat za obdelavo letev in zadrge
6. Specialni stroj za izdelavo zank
7. Avtomat za izdelavo žepov
8. Avtomat za poštepavanje razporkov

9. Avtomat za sestavo šivov
10. Specialni stroj za našivanje pasov

11. Specialni stroj za našivanje in rezanje ščitnega traka

12. Ostali stroji in pripomočki (izdelava gumbnic, štapler aparati, PICK-UP aparati, vklopljanje naprav z možnimi stikali itd.)

To je primer za izdelavo opisanega tipa hlač. Spremembe tkanine in različne obdelave seveda zahtevajo tudi malenkostno spremembo plana izdelave, vendar brez bistvenega odstopanja. Operacije so obdelane grobo, vendar so vse bistvene prisotne.

Če pogledamo naš strojni park, lahko ugotovimo, da smo na področju opremljenosti približno 5 do 6 let v zaostanku. Zadnja leta so vseeno prinesla velikanski napredek na področju strojne opreme. Današnji stroji so opremljeni z elektroniko in pnevmatiko, izboljša-

ni so mehanski elementi, hitrosti so se povečale. Važen element, ki skupaj z opremo tvori celoto, je znanje. Nujno potrebno je izobraževanje osebja, ki opravlja z tako zahtevnimi in dragimi stroji.

Naj mi bralci oprostijo, ker je članek ozko strokoven. Njegov cilj pa je, da bi spodbudil razmišljanje o tem, kam se bomo morali v bodočnosti usmeriti, da bomo nadoknadili zaostanek in se enakopravno vključevali na svetovno tržišče. Marsikaj bi lahko izboljšali že sedaj in to z izdelavo aparatov, raznih pripomočkov in boljšo organizacijo delovnega mesta. Za bistveni napredek pa bo treba zagotoviti sredstva, kar pa je trenutno zelo pereč problem. Sedaj že izpolnjujemo stabilizacijska prizadevanja družbe, ta pa bo morala spremeniti svoj (včasih mačehovski) odnos do tekstilcev in nam priskočiti na pomoč.

ANDREJ PETRIČ

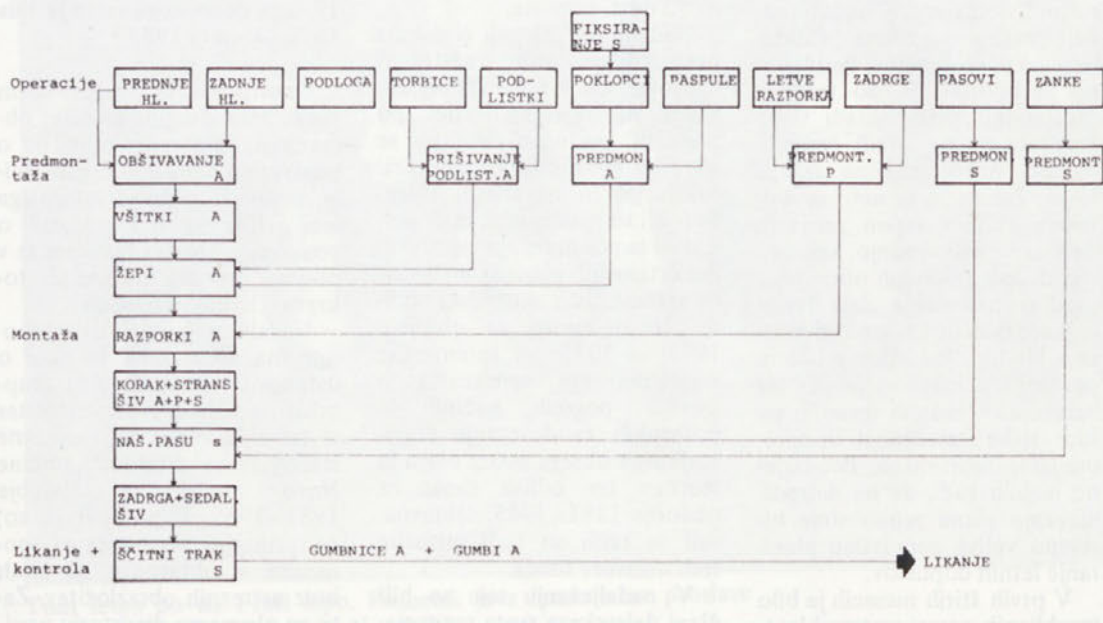
Končno je tudi cesta v našem bršljinem koncu podobna cesti.

(Nadaljevanje s 3. str.)

domestila OD). Zato je bil sprejet sklep, naj sindikat v sodelovanju s komisijo za delovna razmerja ter pravno službo zavzame enotno stališče do navedenega vprašanja.

Delavski svet je sprejel še spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o temeljnih plana samoupravne stanovajske skupnosti občine Novo mesto za leto 1981 – 1985 ter sklepal še o nekaterih manj pomembnih vprašanjih.

ANICA BARTOLJ

V boju za plan

KOLEKCIJA

Beseda kolekcija marsikateremu zaposlenemu dvigne temperaturo, posebno ob mislih na doseganje norm, različne kvalitete tkanin, različne modele, obnašanje pri likanju, podaljšanje delovnega časa itd.

Da bomo malo bolj seznanjeni s pomenom in problematiko izdelave kolekcije, bomo v

naslednjih vrsticah skušali odgovoriti, kaj je in kako nastaja kolekcija.

Konfekcijska industrija je izrazito modna in zato moramo neprestano skrbeti, da smo na tekočem z novimi vzorci, novimi modeli, novo tehnologijo itd. Šele tedaj, ko vse te reči spravimo skupaj, se kot rezultat

pojavi kosi, katerim pravimo kolekcija. Pravimo, da mora biti tako izvrstno pripravljena in izdelana, „da se prodaja sama.“

Izdelava kolekcije je izrazito skupinsko delo, pri katerem sodelujejo prodaja konfekcije, razvoj izdelkov, tehnološko vzorčni oddelek, nabava, tehnična priprava dela ter proizvodnja. Visoka kvaliteta dela vsakega posameznega oddelka nam zagotavlja dobro kolekcijo, s tem dobro prodajajo in seveda tudi dober zaslužek.

Kdo, kako in koliko skrbi za izdelavo kolekcije, je razvidno iz naslednje tabele.

Iz tabele je razvidno, da je izdelave kolekcije pravzaprav tudi odraz sposobnosti strokovnega štaba in proizvodnje, da je kolekcija dobra le, ako je narejena pravočasno in kvaliteto.

V zadnjem času vsekakor beležimo napredek prav na področju izdelave kolekcije in

- - več dela
- - manj dela

DEJAVNOST ↘ GLAVNE FUNKCIJE	DEJAVNOST						
	PRODAJA	NABAVA	RAZVOJ IZDELKA	TEHNI. VZORČNI ODELEK	TEHNIČNA PRIPRAVA	PROIZVODNJA	VODSTVO IZDELAVE KOLEKCIJE
IZDELAVA OKVIRA KOLEKCIJE IN PRVE SKICE	○		○				
OBDELAVA STARIH PODATKOV	○	○			○	○	
INFORMACIJE NA PODROČJU MODE	○	○	●	●			
PLAN IZDELAVE KOLEKCIJE				●	○	○	●
RAZVOJ MODELA			●				
NABAVA MATERIALA ZA KOLEKCIJO		●	○	○			
IZDELAVA PRVEGA KOMADA			●	●			
IZDELAVA PREDKALKULACIJE				●	●		
IZDELAVA PLANA PROIZVODNJE					○		
SELEKCIJA PRVIH KOMADOV TER NADZOR NAD KOL.	●		○	○	○		●
PRIPRAVA IN IZDELAVA KOLEKCIJ ZA POTNIKE			●	●		●	
DOLOČEVANJE CEN IN PRODAJA KOLEKCIJE	●						

to v smislu kreacije, konstrukcije organiziranosti, kvalitete doseganja trakov itd. Kompletna delovna skupina se zaveda, da lahko le tesno sodelovanje in pravočasno izpeljevanje naloge pripeljejo do uspeha.

Kaj pa ovira da uspeh ni še večji?

— Nekateri moti to, da se jim ne omogoči dovolj obiskov sejmov, kjer lahko dobiš najboljše informacije, kaj se dogaja po svetu.

— Včasih tudi po več mesecih ni mogoče dobiti strokovne literature.

— Premalo se analizira dejavnike, ki vplivajo na cene izdelkov še v fazi zasnov.

— Organizatorji proizvodnje se premalo pripravljajo na model, preden gre v proizvodnjo.

— V proizvodnji je premalo reda, izgubljajo se deli in pribor.

— Proizvodnja novih modelov ima premalo informacij za izdelavo.

— Slabo je nagrajeno kreativno delo.

— Visoki kvaliteti vzorčnih komadov je dan premajhen poudarek.

Te in druge pomanjkljivosti bo treba v bodoče odpraviti z zavzetejšim delom in boljšo organiziranostjo. Torej za samo zadovoljstvo ob uspehih ni časa, treba je še bolj trdo delati, da bomo na trgu prodornejši, da bo boljši dohodek ter da si bomo tudi tekstilci lahko končno privoščili večji standard.

ADREJ PETRIČ

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

Sodelujte v glasilu svoje delovne organizacije!

Razmišljanja

Plačilni dan v Novoteksu. Razmišljam o osebnih dohodkih, o poslovanju delovnih organizacij, o uresničevanju načrtov stabilizacije. Ta razmišljanja niso na strokovni ravni, za kaj takega nisem sposoben, tudi nimam podkrepjenih podatkov.

Tozd Konfekcija I. Že vse leto poslujemo dobro, dvignili smo produktivnost, tudi osebni dohodki so porasli, vendar ne toliko, da bi se s povprečno plačo delavec iz tozda Konfekcije I uspešno kosal s cenami. Obračuni kažejo, da bi osebne dohodke lahko še dvignili, nam to preprečuje družbeni dogovor.

Zadnjič smo po televiziji slišali, da imajo nekatere organizacije združenega dela, ki poslujejo z izgubo, v povprečju visoke osebne dohodke. Elektro. Seveda smo dolžni plačati porabo električne energije in tudi prispevek za pripravljenost elektrogospodarstva, da ti sploh nudi to energijo. Če ne plačaš, ti odklopijo tok. Pred dvema letoma se je zgodilo, da je odšla delavka iz Konfekcije I delat v Elektro Novo mesto in na podobnem delovnem mestu je bil njen osebni dohodek za 3.000 dinarjev večji kot v našem ozdu. In Elektro ima izgubo, Konfekcija I pa ne.

Petrol se opravičuje, da je njihov povprečni osebni dohodek zato tako visok, ker imajo na bencinskih črpalkah tudi nočno izmeno. Tudi naši delavci v Tkanini imajo nočno izmeno, pa se po osebnih dohodkih sploh ne morejo primerjati z delavci Petrola.

IMV ne ve, kako in kam naprej, širša družbena skupnost skrbi za njene zablode, govori se o solidarnostnih sobotah, ki naj bi jih druge delavne organizacije opravile za ta kolektiv, regres pa so si razdelili večji kot mi v Novoteksu. V času, ko je šlo nam slabo, smo najprej dejali: „Ni regresa.“ V IMV pa mirno razdelijo tovrstna sredstva, gredo na počitnice, v jeseni pa naj jih rešuje občina oziroma širša družbena skupnost. Del širše družbene skupnosti smo tudi mi, ki vnaprej odvajamo sredstva za regres.

Delavka, ki je v tozdu Konfekcija I dosegala slabe rezultate dela in dobila temu primeren osebni dohodek, se sedaj, ko je zaposlena v tovarni zdravil Krka, hvali bivšim sodelavkam z

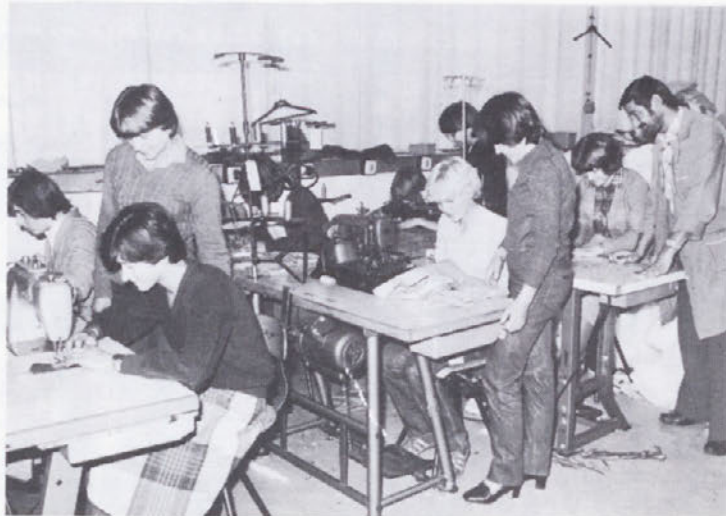
osebnim dohodkom, ki je večji, kot ga dobi najbolj prizadevna delavka v našem tozdu.

To je krivično do vseh dobrih delavcev, ljudi, ki se trudijo, da bi čim več ustvarili sebi in družbi. Zakaj je od prestopanja praga te ali one tovarne oz. ustanove samodejno odvisno, da boš dobival za enak trud večji ali manjši dohodek?

Ali ni tekstilna industrija tista, ki v veliki večini zaposluje žensko delavno silo? Ker delamo zvečine ženske bi družba morala najti rešitev za to dejavnost. Saj smo ženske tiste, ki skrbimo za otroke, ko so bolni, te otroke tudi rodimo, zato se povečuje odsotnost z dela, DO je materialno obremenjena, pri tako veliki odsotnosti z dela pa je zelo težko povečati produktivnost. Menim tudi (če še vedno drži pregovor, da ženska podpira tri vogale pri hiši), da tako obremenjen človek, kot je ženska na Slovenskem, težko dosega zavirljive rezultate, če pa jih, jih prav gotovo na račun zdravja. Pa smo v začaranem krogu.

Zaradi vsega tega, tovariši delegati, tovariši, ki krojite proračun federacije, republik in občin: ali se ne bi dalo tekstilni industriji oprostiti vsaj kakšno dajatev? Potem na plačilni dan ne bi bilo več razmišljanj o stvareh, ki se šušljajo za vogali.

J. H.

Učimo se šivati, da bomo kos delu na specialnih šivalnih strojih.

Razgovor z novo delavko

V DO Novoteks, tozd Konfekcija I, je pred dvema mesecema prišla (prek zavoda za zaposlovanje) na priučitev tov. Brigita Šeremet. Takole mi je pripovedovala:

„Sem priučna kuharica, delala sem v kuhinji idrijske bolnišnice. Ko sem se poročila, sem se preselila v Novo mesto in začela iskati zaposlitev. Na zavodu za zaposlovanje so mi ponudili mesto v vašem, sedaj tudi v mojem tozdu, in sicer priučitev za strojno šiviljo. Sprejela sem to ponudbo, ker me tako delo veseli.“

Na priučitev v Konfekcijo I je prišla večja skupina. Takoj na začetku smo imeli razgovor z direktorjem. Nisem pričakovala, da bo prvi dan zaposlitve tak. Precej sem našla stik z

delovnim kolektivom Konfekcije I.

Najprej sem bila na priučitvi v skupini novih delavk, ker pa so bili rezultati mojega dela dobri, so me po treh tednih premestili na montažno linijo, kjer sem takoj pričela delati samostojno operacijo. Delovni kolektiv je opazil moje delo, zato so mi že prvi mesec povečali nagrado.

Še ni pretekla drugi mesec dobe priučevanja, ko so me že sprejeli v redno delovno razmerje. Tega sem zelo vesela. To je lepa nagrada za moje delo na priučevanju, saj bi po pogodbi priučevanje trajalo tri mesece, za vsak mesec pa bi dobivala le po 2.000 dinarjev nagrade. Tako pa bom že tretji mesec dobila osebni dohodek kot strojna šivilja, seveda po vložnem delu. Splačalo se je potruditi, družini bo moja plača zelo prav prišla, saj smo mladi in moramo še veliko nakupiti za dom.

Želim si, da bi še naprej imela dobre rezultate dela, da bi bili moji sodelavci z mojim delom zadovoljni. Vsem delavkam iz skupine na priučitvi pa želim, da čimprej sklenejo redno delovno razmerje.

VERA ZUPANČIČ

Tako sprejemamo nove delavke

Vsako leto (po končanem šolanju) pride v tozd Konfekcija I na priučevanje večja ali manjša skupina delavk. Pridejo v dogovoru za Zavodom za zaposlovanje Novo mesto. Tudi letos je prišla skupina devetih delavk.

Cilj priučevanja je, da se delavke seznanijo z redom in disciplino v obratu. Predvsem se poučijo o varstvu pri delu in o strojih, s katerimi bodo kasneje opravljale določene operacije na svojih delovnih mestih.

Nato se prične praktično delo. Delavke se seznanijo s posameznimi fazami pri izdelavi hlač. Pri tem so pozorne in vestno sledijo inštruktorjevi razlagi. Seveda se pojavljajo razlike pri dojetju znanja in nekatere

malo težje opravljajo določene operacije. Zaradi tega jim je potrebno posvetiti večjo pozornost.

Med priučevanjem se delavke seznanijo z delom samoupravnih organov v podjetju. Starejši delavci stremimo za tem, da se v kolektivu prijetno počutijo in da se v čim krajšem času vključijo v redno delo.

Prednost zaposlovanja prek Zavoda za zaposlovanje je v tem, da ima delavec veliko več časa za priučevanje, kot pa če je takoj sprejet v redno delovno razmerje. Ako priučevanje ne da potrebnih rezultatov, ostane tak delavec na seznamu zavoda za zaposlovanje in ta mu mora priskrbeti ustrezno zaposlitev.

ZDRAVKO MAZOVEC

Žabljak 81 - zbor počitničarjev Jugoslavije

Na Žabljaku je bil 25. 26. in 27. septembra 1981 11. zbor počitničarjev Jugoslavije. Iz Slovenije se je zboru udeležilo 41 počitničarjev, med njimi tudi sedem Novo-meščanov.

V četrtek popoldne smo zaradi dežja dokaj slabe volje krenili iz Novega mesta. Toda razpoloženje se je hitro popravilo, saj smo vedeli, da nas čaka še dolga pot do Črne gore in da povsod ne dežuje. S pesmijo in šalami smo si krajšali noč, toda prišla je tudi utrujenost, pesem se je kmalu ulegla in le tu in tam je bilo slišati šepet. Nenadoma je začel avtobus voziti počasneje in nazadnje je ustavil. Vsi smo se začudili, da smo se ustavili na tako pustem kraju, a šoferja sta nas obvestila, da se je pokvarila sklopka. Šoferja sta avtobus popravljala več kot uro, končno pa smo zopet nadaljevali z vožnjo. Toda zgodilo se je tisto, česar smo se vsi bali — sklopka je bila uničena, mi pa od našega prvega postanka oddaljeni več kot 40 km. Ostali smo na cesti, zdaj že tudi lačni in premraženi. Do najbližjega kraja smo bili oddaljeni najmanj 3 km. Po cesti, čeprav je ena od glavnih prometnic proti Sarajevu, je v teh zgodnjih urah šlo le malo vozil. Toda eno se je ustavilo in naš šofer se je odpeljal. Po dveh urah je prišel po nas nov avtobus.

Megla se je dvignila. Slikovitost Bosne je prevzela vse, posebno nas je navdušilo mesto ob Miljacki. Zaradi jutranjega zastoja smo si v Sarajevu ogledali le Etnografski muzej, znano in slikovito Baščaršijo in spomenike revolucije. Pot smo nadaljevali po dolini reke Drine in to proti Višegradu.

Malo mesto ob reki Drini je znano povsod, njegovo ime je v svet ponesel nobelovec Ivo Andrić z znanim romanom „Na Drini most“. Most, znan iz turških časov, se upira deroči Drini. Sedaj ga obnavljajo, ker ga je načel zob časa. V Višegradu smo ostali do poznih večernih ur, ko je iz Sarajeva prišel popravljen avtobus. Bili smo razočarani, ker nismo mogli videti okolico poti, ki nas je vodila prek Plivlja na mogočni in v tolikih pesmih operavni Dumitor.

Ko smo se pripeljali na Žabljak, nekdanje malo trgovsko mestce, sedaj pa vse bolj znani turistični kraj Črne Gore in durmitorskega področja, smo bili zelo presenečeni, ko so nas ob enih zjutraj pričakali že zdavnaj prej prispeli udeleženci zboru. Zapeli so nam „Durmitore visoka planina...“ Utrujenost, ki

smo jo čutili do takrat, se je razgubila. Vsi udeleženci zboru smo bili gosti novega hotela „Planinka“.

V soboto, 26. septembra, ob 9. uri smo imeli svečano odprtitev zboru in to pri spomeniku v obliki stare planinske hiše, v katerem je relief. Tu smo položili venec. Spomenik je bil odkrit 13. julija 1963 in sicer v počastitev 1031 padlim borcem NOV in 1465 žrtvam fašističnega terorja na področju bivšega durmitorskega okraja, sedaj občini Žabljak, Šavnik in Pluzine. Na otvoritvi sta govorila in navzoče pozdravila predsednik Počitniške zveze Jugoslavije in predsednik občine Žabljak.

Učenci osnovne šole Žabljak so izvedli recital „Po Titovi poti“ in zapeli pesem „Jugoslavija“. Zdelo se mi je, kot da gore odmevajo od petja. Posebno svečano je bilo, ko smo ob pesmi „Joj, Kozaro“ vsi zaplesali kozaračko kolo. Po proslavi

smo imeli pohod, imenovan „Po Titovi poti“, šli smo od Žabljaka do Črnega jezera in Titove pečine. Na obali Črnega jezera je obeležje, postavljeno v spomin na čas, ko se je tam nahajal tov. Tito s člani Vrhovnega štaba, bilo je to v drugi polovici maja 1943, ko je bilo odločeno, da se izvrši preboj čez Sutjesko. Po stezi okoli jezera smo prišli do Malega jezera, nad katerim je Titova pečina.

Tu nam je o poteh revolucije govoril eden izmed prvoborcev tega kraja. Pot nazaj nas je vodila po lepem gozdu in ob jezerih, to je po delu narodnega parka Durmitor. Obiskali smo tudi materi padlim borcem in jima izročili skromno darilo in šopek rož. Potem smo se z avtobusi odpeljali po vijugasti kamniti poti skozi gozd do vasi Žugića Barama. Tam smo se prek travnikov napotili do hiše, kjer je leta 1940 v prisotnosti tov. Tita bila osma pokrajinska konferenca KPJ za Črno goro, Boko, Sandžak, Kosovo in Metohijo. Po ogledu hiše smo se napotili nazaj. Zvečer smo imeli taborni ogenj in uro zgodovine

ob spomeniku na Žabljaku. Polni doživetij smo odšli spat.

V nedeljo smo se po zajtrku napotili z Žabljaka proti kanjonu reke Tare. Kraj, kjer Durmitor in Ljubišnju povezuje eden najvišjih mostov v Evropi, je res nekaj prečudovitega. Stojiš na mostu in gledaš dol na Taro, zdi se ti, kot da gledaš potok, ki se vije med skalami. Na začetku mostu sta spomenika. Prvi inž. Jankoviču, ki so ga 1942 na mostu ustrelili domači izdajalci. Nasproti je spomenik, ki ga je mati postavila sinu Božidaru Žigiću, tudi njega so ustrelili na mostu, leta 1941. Na spomeniku so materini stih:

*Spomen dižu tebi sine,
da ti majku želja mine,
a valovi reke Tare,
glas preuzmu majke stare,
pa i putnik neke znade,
zašto tvoju mladost dade.*

Ob mostu smo se vsi udeleženci zboru poslovili in krenili vsak na svojo stran. Mi smo se odpeljali po dolini reke Tare. Proti Titogradu smo se vozili med visokimi skalami, zdaj čisto golimi, nato obraslimi z gozdom. Titograd je lepo mesto v kotlini pod Podgorico. Pot nas je vodila naprej ob reki Zeti proti Nikšiću in Trebinju. Ob zatonu sonca smo videli rodovitno Popovo polje, noč pa je zakrila Neretvo in Mostar. Čeprav je bilo že temno, smo si ogledali znameniti kamniti most v Mostarju.

Odpeljali smo se proti Jablanici, si ogledali v zgodovini tolikokrat omenjeni most na Neretvi, kjer je bila največja bitka za ranjence. Videli smo veliko hidrocentralo Jablanica. V zgodnjih jutranjih urah smo prispeli v Jajce. Po zajtrku smo se napotili v mesto, znano po II. zasedanju AVNOJ. Veliko jezero in mlini na Plivskem jezeru so pritegnili našo pozornost, tudi slapovi na reki Pivi nas niso razočarali, lepi so bili v rahli jutranji megli. Potem smo si ogledali muzej II. zasedanja AVNOJ in se poslovili od mesta, v katerem je bila rojena nova Jugoslavija, mesta, v katerem je Tito postal maršal. Začelo je deževati, ko smo prispeli v Bihač. Tamkaj smo si ogledali muzej I. zasedanja AVNOJ in se polni doživetij napotili proti domu.

Videla sem nove kraje, spoznala, da je moja domovina še lepša, kot sem mislila. Zato pozivam vse mlade, da se včlanijo v Počitniško zvezo Jugoslavije (oz. Slovenije) in se prepričajo, kako lepa je naša domovina.

JELICA SPASOVSKI

Sarajevo

Kako si izračunamo plačo?

Marsikateri delavec ali delavka si ne zna izračunati plače. Običajno se delavec v začetku meseca pozanima le za vrednost točke v prejšnjem mesecu in na podlagi vrednosti točke približno ve, kakšno plačo bo dobil; še posebno, če je število delovnih dni (ur) isto kot mesec prej.

Vrednost točke za minuli mesec je lahko le površno merilo o višini plače. Dokaj točno si tako plačo izračunajo tisti delavci, ki ne delajo na normo, se pravi režijski delavci. Ti pomnožijo število ur z vrednostjo točke in to s točkami iz ocene delovnega mesta, na katerem opravljajo določena dela in naloge; tako dobijo višino OD. Seveda prištejejo ali odštejejo še število ur dopusta, bolniške in podobno.

Toda za delavce, ki delajo na normo, se pravi da so njihova dela in naloge točno znormirane oz. časovno ovrednotene z metri, kg, udarci, komadi itd., to ne velja. Njihov osebni dohodek je odvisen poleg vrednosti točke še od doseganja ali nedoseganja norme, drugače povedano, od njihove pridnosti.

Za to je plača lahko različna od meseca do meseca, pa čeprav je bila vrednost točke nespremenjena. Norme so za vsako opravilo del in nalog lahko različne. Doseganje, preseganje ali nedoseganje se računa različno po posameznih obratih. Pri ročnih opravilih npr. v šivalnici tozda Tkanina, se je kot najprimernejše pokazalo, da bi preseganje ali nadoseganje postavljene norme obračunavali samo 50 odst. (polovico norme), drugo polovico pa bi obračunavali po času in to zaradi specifičnosti dela v šivalnici.

Pa si pogledimo, kako izgleda način obračunavanja 50 odst. po normi in 50 odst. po času. Naj povem, da je v šivalnici vsak kos, ki pride iz tkalnice, normiran in s tem tudi ovrednoten z določenim številom točk. To pomeni: kadar šivalka naredi (izšije, očisti) kos, dobi določeno število točk, ki pomenijo na koncu meseca, ko izvemo za vrednost točke, toliko in toliko denarja. Norma za vsako osnovo in s tem tudi za vsak kos pa je obračunana na 65 m po kosu. Pri merjenju kosov na pregledu v tkalnici se na koncu vsakega kosa zapišejo točni metri. Po navadi ima vsak kos drugačno dolžino. Zelo redki so

kosi iz iste osnove, ki imajo tudi enake mere.

Razlikujejo se za 10, 20, 30, in več cm. Zato moramo pri obračunavanju preseganja ali nedoseganja norme določenega kosa tkanine še enkrat izračunati oz. vskladiti normo z dejanskimi metri tega kosa. To izračunamo tako, da normo v minutah delimo z 65 m in nato pomnožimo z dejanskim številom metrov kosa. Praktičen primer: dolžina kosa je 66,5 m. Norma je 180 minut, šivalka je porabila 150 minut za delo. Izračun: Dejanska norma za 66,5 m je $(180/65) \cdot 66,5 = 184$ minut. Preseganje norme je $184 \text{ minut} - 150 \text{ minut} = 30$ min.

Za 150 minut je šivalka dosegla: $(173 \text{ točk}/60 \text{ minut}) \times 150 \text{ minut} = 432$ točk. 173 točk je ocena del in nalog, šivanje tkanin na uro oz. na 60 minut. 50 odst. po normi pa pomeni dodatne točke od preseganja norme in sicer: $(173 \text{ točk}/60 \text{ minut}) \times 0,5 \times 30 \text{ minut} = 43$ točk. Seštevek točk

je; $432 + 43 = 475$ točk. Preseganje norme v odstotkih za ta kos pa je: $(475 \text{ točk}/432 \text{ točk}) \times 100 = 110$ odst.

Za lažje računanje (da bi vsaka šivalka znala izračunati, koliko točk je dosegla za posamezni kos, in s tem tudi, koliko odstotkov je dosegla pri vsakem kosu) se presežen ali nepresežen čas (v našem primeru je bilo 30 minut) pomnoži z konstanto 1,44 kajti $(173 \text{ točk}/60 \text{ minut}) \times 0,5 = 1,44$.

Na koncu meseca se seštejejo točke od vseh kosov, prištejejo se točke od malice (30 minut za vsak delovni dan) kot tudi točke od zastojev (če jih je bilo), nato seštevek delimo s številom ur, kolikor smo bili prisotni na delu v tem mesecu, in tako dobimo število, koliko točk na uro je delavka dosegla v tem mesecu. Ko dobimo število točk na uro, potem je izračun OD enak kot za režijske delavce!

SAVO DANEV

Šivanje, šivanje...

Ravnotežje med šivanjem in tkanjem se je relativno obdržalo skoraj čez vso poletno sezono, tako da smo v zadnjem mesecu lahko začeli v šivalnici šivati napake iz tkalnice. V tem času so se tkalske napake precej povečale, tako da ne bo mogoče točneje oceniti, koliko smo v tem mesecu dejansko pridobili na kvaliteti. Zašili smo 638 metrov manjkajočih votkov in 258 metrov manjkajočih osnov in to je za 829 odstotkov več, kot smo izšili v mesecu avgustu

(avgusta je bilo izšitih skupaj 108 metrov). Avgusta smo porabili 61 ur za šivanje, v septembru pa 501 uro. Torej je jasno, da smo veliko več delovnega časa porabili za delo, ki bi ga morala dejansko opravljati tkalnica. Veliko povečanje tkalskih napak je povzročilo, da je delo ostalo manj vidno in tudi na končni kvaliteti ne bo viden bistven premik na bolje.

Seveda je ob delu prišlo do kupa težav, ki so se bolj ali

manj reševale sproti. Delavke, ki so prišle v šivalnico v zadnjih dveh letih, sploh ne obvladajo šivanja tako, kot bi ga morale, oziroma to delo poznajo precej površno in seveda tudi niso mogle izpolnjevati norm. Tudi tukaj bi zelo prav prišel izobraževalni center, ki ga ustanovljamo v tovarni, kajti za tako delo je treba šivalko podrobneje spoznati z vezavami, vzorčenjem in ne nazadnje tudi s samo proizvodnjo v drugih obratih. Nema lokrat se zgodi, da sploh ne poznamo dela v drugem obratu in ga temu (ne)primerno tudi cenimo. Po pričevanju šivalk se tega dela ni opravljalo že več kot 3 leta (vsaj ne v takem obsegu), zato je tudi normalno, da je bil ta način dela za nekaj novega, tudi starejše šivalke so se tega dela odvadile. Ni lahko sedeti sključen ob kosu osem ur in napeljevati centimeter za centimetrom manjkajočo nit.

Trpijo hrbtenica, vid in ne nazadnje tudi konice prstov, ki držijo šivanko. Na videz gre za zelo lahko delo, v resnici pa je

to tisto delo v tekstilni industriji, ki zahteva celega človeka, oziroma močno skoncentriranost samo na delo, oziroma samo na prepletanje nitke, ki manjka v tkanini.

V 14 dnevih so se nabirali v tkalnici neizšiti kosi, tako da smo morali preiti zopet na način šivanja, ki smo ga uporabljali pred tem. Kar se tiče manjkajočih osnov in votkov, šivamo samo minimalne stvari, vse večje napake, ki bi jih ob normalnih pogojih dela lahko izšili, puščamo in kos se mora v takem primeru rezati, to pa nam povečuje odstotek slabe kvalitete, ki je že tako prevelik.

Porast zaloge v tkalnici ima še en razlog. Z uvajanjem nove (letne) kolekcije se je metraža precej povečala, poleg tega pa so to lažji (po gramaturi), svetlejši, predvsem pa mnogo bolj občutljivi vzorci, ki nam bodo zaradi teh ali onih napak povzročali nemalo preglavic. Tu mislim predvsem na svetle kose, katerih ne znamo narediti brez tujih vlaken, pa na repco prejo, ki nikakor ne kaže bistvenih sprememb na bolje.

Torej do konca leta nas še čaka delo, še bo treba narediti marsikatero naduro, če hočemo, da bomo leto končali s čim boljšim rezultatom, predvsem pa s kakšnim dinarjem več v našem žepu.

JERMAN JANEZ

Hipohonder

Ali ste že slišali za besedo hipohonder? Po slovensko označuje namišljenega bolnika. Veliko stvari lahko naredi bolnika take sorte. Denimo:

Lepo vreme je in na polju veliko dela. Človek ne sme zamuditi take priložnosti, saj je vreme sicer muhasto in nič se ne ve, do kdaj bo še lepo. „Dva dni bolniške bo dovolj, da postorim najnujnejše. Sicer me pa že ves teden muči revmatizem, kot vedno pred dežjem, in ni vrag, da mi zdravnik ne bo verjel“ si misli delavec in postane namišljeni bolnik. Duševna in telesna lenoba pri nekaterih povzroči kronično hipohondrijo, za katero sodobna medicina še nima ustreznih zdravil.

Tudi otroci lahko postanejo žrtve te bolezni. Nenadoma zbolijo in že je tu nekaj dni bolniške za skrbno mamico, ki pa začuda takoj ozdravi ljubljeni naraščaj – in bolezen se spremeni v prijeten vikend.

Nekateri zbolijo po želji in spreminjajo svoje zdravstveno stanje kot kameleon barvo.

So tudi ultimativni primeri: prost dan na vsak način, dopust ali bolniška.

Hipohondrija se kaže v različnih pojavnih oblikah in jo je včasih težko odkriti in dokazati. Če bi bili tako iznajdljivi pri delu, kakor smo v nedelu, bi bili v inovacijah pri vrhu evropske lestvice, stabilizacije pa sploh ne bi potrebovali.

BOJAN LUZAR

Lepo je bilo v brigadi

Letos sem šla prvič na akcijo z mladinsko delovno brigado.

Bilo mi je zelo všeč. Spoznala sem pestrost brigadirskega življenja pa tudi naučila sem se veliko.

V Vojvodini, kjer je še z drugimi petimi delala naša brigada, smo se kaj hitro privadili na brigadirsko življenje in navezali smo stike z vrstniki iz drugih brigad.

Brigadirsko življenje je težko opisati na kratko; za pravilno razumevanje življenja v brigadi moraš biti brigadir, doživeti je treba prav vse – od tekmovanja

za doseganje delovnih obveznosti do dejavnosti v prostem času.

Zanimiva je jutranja telovadba, zanimive so brigadirske pesmi po večerji. Delali smo 6 ur dnevno, ni bilo naporno in hitro je minilo ob pesmi in dobri volji. Nihče ni hotel zaostajati, vsak se je trudil, da bo vsaj enakovreden drugim, če že ne boljši. In koliko mlade roke lahko opravijo dela, če med sabo tekmujejo! Kopali smo jarke, popravljali ceste, urejali zelenice pa tudi pobirali smo čebulo.

Imeli smo tudi sovražnike – komarjev je bilo izredno veliko, spremljali so nas povsod, celo ponoči so nas nadlegovali. Spominjam se, da je bilo nekega dopoldneva, ko smo podirali opuščeno staro hišo, toliko komarjev, da enostavno ni bilo mogoče delati. Eden je podiral bajto, dva pa sta odganjala komarje.

Popoldneve smo imeli proste, vrstila so se razna športna, kulturna ali spretnostna tekmovanja. Naselje je bilo zelo urejeno. Spali smo v paviljonih. V času moje izmene so organizirali tečaj za fotografiranje, kozmetiko, radioamatersko dejavnost in novinarstvo. Ob večerih so nastopale kulturne skupine. Za vsak tak program smo se pripravljali, točke so bile iz brigadirskega življenja.

Doživeli smo veliko, spomin na brigadirsko življenje bo nepozaben.

NEVENKA BRANKOVIĆ

Razstava strojne opreme v Brnu

Vse manjše možnosti uvoza opreme z zahoda so se odrazile tudi v velikem obisku jugoslovanskih strokovnjakov razstave strojev v ČSSR.

Na obsežnem prostoru brnskega razstavišnega prostora je razstavljalo 2500 razstavljalcev iz 30 držav. Strojna oprema je obsegala vsa gospodarska področja.

Močno poudarjeno je bilo področje energetskih naprav, to je področje, ki se v zadnjih letih vse bolj razvija v zahodnih razvitih državah in ima velik vpliv tudi na manj razvite. Vse večja svetovna energetska kriza in visoki energetski stroški silijo družbo v čim bolj racionalno izkoriščanje energetskih virov, to pa je ozko povezano z razvojem energetskih naprav.

Zaradi omejenega časa smo si ogledali predvsem opremo za

tekstilno tehnologijo in konfekcijsko opremo. Zlasti opremo, ki je nujna za odpravo ozkih grl v proizvodnji ali za nadomestitev iztrošenih strojev.

Pri firmi Investa smo videli za nas zanimiv avtomatski previjalni stroj Autosuk 2007 in sicer za previjanje preje na križnih navitkih z možnostjo mehanskega in elektronskega čiščenja preje. Stroj je podoben Savio previjalnemu stroju, ki v pripravi že obratuje. Zaradi premajhnih kapacitet previjanja nam je tak stroj nujno potreben.

Prvič so razstavljali prototip volnarskih stavev OK 4 z grafer–projektilom in z delovno hitrostjo 250 udarcev pri širini 195 cm. Pri poskusnem obratovanju se je pokazala možnost tkanja tako težkih kot lažjih tkanin (brez krajca). Sistem

vnašanja votka omogoča tkanje s širokim asortimentom številke preje (vključno efektivnih niti). Stave so opremljene z obojestransko 4-barvno menjavo in listovko. Leta 1982 bodo izdelali prvih 12 takih stavev in eno od teh bomo preizkusili tudi v Sloveniji.

Za volnarsko industrijo so bile zanimive raztezalke in česalniki firme Textina, ki predvsem zadnji, po kvaliteti ne zaostajajo za zahodnimi.

Vsekakor ni mogoče pričakovati, da nam bo vzhodno tržišče nudilo opremo, kakršno uvažamo od priznanih zahodnih firm, vendar pa je posamezne stroje že možno vključiti v obstoječi strojni park; včasih resda na račun nižje produktivnosti strojev in večjih težav z nabavo rezervnih delov.

BRANKA JEDLOVČNIK

Lahko smo zadovoljni

KAKO SMO DELALI V KONFEKCIJI NA VINICI V DEVETIH MESECIH

Seveda v tem času še ne moremo govoriti o ekonomskih rezultatih dela, ki smo jih dosegli po končanem tretjem kvartalu 1981, vendar pa lahko povemo, da smo na Vinici v tozdu Konfekcija II fizični obseg proizvodnje dosegli in presigli. Zavedamo se, da bomo šele takrat, ko bo narejena analiza celotnega poslovanja tozda, lahko povedali, ali smo dobro ali slabo poslovali, menda pa fizični obseg proizvodnje dikтира ostale kazalce uspešnosti poslovanja (kar seveda ne sme biti pravilo, posebej ne v današnji težki ekonomski situaciji v celotnem gospodarstvu).

Ker smo v prvih devetih mesecih tega leta v proizvodnji naredili 12.008.980 izdelavnih minut (v primerjavi z 11.460.530 planiranih izdelavnih minut je to za 4,7 odst. več), smo lahko zadovoljni, posebej še ker vemo, da je to narejeno ob neznatnem zvišanju števila delovne sile. Moramo tudi povedati, da v tekstilni konfekciji ne proizvajamo in na tržišče ne plasiramo izdelavnih minut, ampak konfekcijske izdelke oz. hlače in krila. Kakšna pa je tukaj situacija z doseganjem planskih količin?

Nekoliko drugačna je, oziroma smo nekoliko pod planom. Od planiranih 246.463 kosov, smo izdelali 243.500 kosov, kar znaša 98,79 odst. planiranih količin ali 2.963 kosov manj od planiranih. V prvem polletju smo delali bolj zahtevne modele, ki so imeli čas izdelave nad planiranim časom in to je povzročilo izpad; ta je julija znašal nad 7.000 kosov. Po naših predvidevanjih se je situacija v drugem polletju začela izboljševati in večji del minusa smo že poravnali in upamo da bomo do konca leta dosegli kosovni plan proizvodnje. To sicer ne bo enostavno, kajti vemo, da nas v prihodnjih treh mesecih čaka še dosti zahtevnega dela za zunanji trg. Da je povprečje letošnjega plana izdelavnih minut za kos tako nizko, gre na račun lanskoletne proizvodnje, ko smo izdelali 82 odst. izdelkov za domači trg in samo 18 odst.

izdelkov za izvoz. Vemo pa, da so modeli, ki jih izdelujemo za domači trg, tehnološko precej

manj zahtevni in je čas njihove izdelave nižji.

V letošnjih prvih devetih mesecih smo od omenjenih 243.500 kosov izdelali kar 107.600 kosov za izvoz, kar znaša 44 odst. celotne proizvodnje.

To seveda ni majhna količina izdelkov, namenjenih izvozu, a

naša prizadevanja za izvoz so še večja, kajti edino tako bomo lahko prispevali k stabilizaciji ekonomskih tokov v naši domovini.

Vsi na Vinici zaposleni upamo, da bomo s skupnimi močmi premagali vse težave.

MARIJAN ŽALAC

Z zastarelimi stroji je težko

STROJNA OPREMA — EDEN NAJPOMEMBNEJŠIH FAKTORJEV ZA DOBRO POSLOVANJE TOZDA

Problem, s katerimi se pogosto srečujem v proizvodnji v Konfekciji II na Vinici, je vzdrževanje strojnega parka. Strojni park je že precej zastarel in težave z rezervnimi deli so vsebolj pereče. Več pozornosti bi morali posvetiti uvozu storitev, saj vemo, da se ehnologija posodablja, z njo pa tudi strojna oprema. Kupci zahtevajo kvalitetnejše izdelke, vendar se brez strojev in dobre opreme ne da doseči zadovoljive kvalitete,

primerne cene in količine naših izdelkov. Morali bi posvetiti veliko pozornost času izdelave posamezne delovne operacije, pravočasnemu naročanju in dobavi potrebnega materiala za vzdrževanje. Najnižji stroški so tedaj, ko proizvod od surovine do gotovega izdelka gladko potuje skozi vse delovne operacije. Zaradi nezaloženosti na področju mehanizacije (tako strojev kot tudi rezervnih delov) pride pri nas večkrat do med-

faznih zastojev in v končni fazi do upadanja proizvodnje.

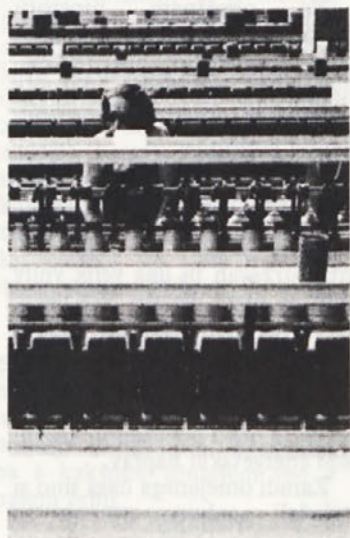
Tudi usposabljanja kadrov ne bi smeli zanemarjati. Vzdrževalci bi se morali udeleževati raznih predavanj o strojni opremi in o pripomočkih za nemoteno odvijanje delovnega procesa, tudi obiski sejmov in specializacije v tujini ne bi bile odveč. Vzporedno s tem bi morali vso dokumentacijo posredovati v prevodih. Tudi na področju inovatorstva kaže stvari premakniti na bolje, pospešiti je treba to dejavnost.

Ob izvajanju stabilizacijskih ukrepov smo v lanskem letu izvršili rekonstrukcijo likalnice in kotlovnice, da bi tako zmanjšali porabo kurilnega olja. To nam je uspelo, poraba se je zmanjšala približno od 20 do 25 odst. Preprečili smo tudi ozko grlo v likalnici, kjer niso več potrebne nadure, zdaj brez težav zlikajo vse količine.

Izvedli smo tudi rekonstrukcijo kompresorske postaje, saj je bila stara oprema dotrajana, letos smo obnovili razsvetljava v proizvodnih prostorih.

Želja vseh zaposlenih je, da bi posvečali produktivnost in sodobnejšo opremo več proizvajali za tuje tržišče ter si tako ustvarjali dohodek in devize, ki jih nujno potrebujemo.

FRANC PERŠIČ

Ne pozabimo: brez dobrega obveščanja ni uspešnega samoupravljanja!

Work - factor sistem - za večjo produktivnost

Uspešen boj za večjo stabilizacijo gospodarstva je življenjski interes vseh nas, saj je stabilno gospodarstvo pogoj za nadaljnji razvoj samoupravljanja in krepitev družbenoekonomskega položaja delavcev. Zavedamo se, da bomo to dosegli s povečanjem proizvodnje, z dvigom produktivnosti, povečanjem izvoza itd. Zato moramo vsi strmeti za tem, da bomo čim bolj produktivno izkoristili čas, da bomo dosledno izpolnjevali zadane naloge in uresničevali plane. Tega se moramo zavedati tudi v proizvodnji, v vsaki fazi dela v proizvodnem procesu je treba biti čim bolj racionalen, uporabljati samo tiste gibe, ki so potrebni, da opravimo določeno operacijo v predpisani kvaliteti in času; vsak nepotrebno opravljen gib podaljša čas izdelave določenega modela in otežuje izvrševanje planov. Tudi Work-Factor sistem je zgrajen na osnovi standardnih elementov dela, se pravi samo tistih gibov, ki so potrebni za določeno operacijo, zato je ta sistem pozitiven faktor v boju za večjo produktivnost.

Gibanje je po Work-Factorju standardni element, ki ga napravimo z nekim delom telesa in to z namenom, da prenesemo del telesa, predmet (ali predmete), ali da opravimo koristno nalogo med gibom. Če gibanje opravimo z namenom, da prenesmo samo del telesa, tako gibanje imenujemo seganje (primer: premikanje rok, da primemo del krila). Kadar gibanje opravimo z namenom, da predstavimo predmet ali predmete, tako gibanje imenujemo transportiranje (primer: prenašanje dela krila na mizo šivalnega stroja). Čas gibanja (seganja in transportiranja) je odvisen od razdalje in od težavnosti giba. Razdaljo merimo v milimetrih, težavnost pa s številom faktorjev dela, ki jih gib vsebuje. Faktorji dela podaljšajo čas gibanja za nekaj časovnih enot. Work-Factor upošteva naslednje faktorje dela:

– faktor dela za težo ali odpor zahtevajo giba transportiranja težjih predmetov, ali giba, ki zadenejo na odpor. Število faktorjev dela za težo je odvisno od dela telesa, ki ga uporabljamo, in od teže (odpora), ki jo gib vsebuje,

– faktor dela za toleranco cilja je potreben, kadar je treba telesni del privedi k cilju ali blizu njega, ali kadar moramo končati gib ob pravem času in na pravem mestu,

– faktor dela za usmerjanje

in telesno vodenje je potreben pri gibanju proti majhni ploskvi v območju kroga s premerom 50 mm ali manj,

– faktor dela za varnost in varovanje nastopa vedno tedaj, kadar je potrebna previdnost, da bi se izognili stiku in nezaželenemu dogodku, kot sta poškodba telesa ali škoda na materialu,

– faktor dela za krivi gib je telesno vodenje, ki nastopa, kadar gib ostro spremeni smer, ali kadar se giblje preko zapreke.

Vsak faktor dela ima enako težavnost, oz. zahteva enak časovni dodatek neglede na vrsto. Work-Factor podaja točne definicije faktorjev dela in pogoje, v katerih nastopajo, tako da lahko analitik povsem natančno opredeli, kakšna težavnost obremenjuje posamezen gib.

Dvigavanje je kombinacija treh gibov – seganja, prijemanja in transportiranja.

Odlaganje je kombinacija treh gibov – transportiranje, izpuščanja in seganja.

Prijemanje je dejanje, pri katerem se dotaknemo ali pridobimo oblast nad enim ali več predmeti. Prijem se začne tedaj, ko se je roka primaknila k predmetu in je v položaju, da se

lahko začne delo s prsti. Prijem se konča, ko smo dobili oblast nad zahtevanim številom predmetov. Čas prijemanja in težavnost prijema sta odvisna od oblike prijema, velikosti, oblike in teže predmeta, ki ga primemo, in dejstva, ali je prijem viden ali ne. Work-Factor loči štiri oblike prijemanj:

– **enostavni prijem**, ki ga uporabljamo za osamele predmete, prijemi ne zahtevajo več od enega giba; ti prijemi so treh oblik:

1. stiskalni prijemi (predmeta se dotaknemo in dobimo nad njim oblast),

2. prijem s prsti (nastopa takrat, kadar zapremo prste na predmetu),

3. prijem z roko (s prsti objememo predmet);

– **manipulativni prijem** je prijem osamelih predmetov v urejenih kupih, ki zahtevajo več od enega giba;

– **kompliciran prijem** je prijem predmetov v neurejenih kupih;

– **posebni prijemi** so drsni prijemi, preprijem s prsti, z roko.

Prilaganje je dejanje, pri katerem obračamo predmet v

pravilno lego, da bi lahko nadaljevali naslednji standardni element. Začenja se po prijemanju in končuje, ko smo predmet preusmerili. Pripravljanje je potrebno pri predmetih nepravilne oblike, ki jih prijemamo z neurejenega kupa, pri prijemanju osamelih predmetov ali predmetov iz urejenih kupov, ležečih tako, da ne ustrezajo naslednjemu standardnemu elementu (npr. pripravlanje etiket, zankic pred našivanjem). Čas pripravlanja je odvisen od težavnosti faktorjev dela, ki so potrebni za pripravo predmetov.

Sestavljanje je standardni element združevanja dveh ali več predmetov. Začne se takoj po gibu, ki prinaša predmet ali predmete k točki za sestavljanje z drugim predmetom, in konča, ko so predmeti sestavljeni in jih lahko izpustimo, ali kadar se začne naslednji standardni element. Sestavljanje delimo v dva osnovna razreda: mehansko in površinsko. Mehansko sestavljanje obsega vtikanje enega predmeta v drugega (sestava gumba v nastavek). Površinsko sestavljanje obsega prinašanje površine dveh predmetov v določen medsebojni odnos brez mehanskega pripomočka (sestavljanje žepa s hlačnico).

Izvajanje je delo z uporabo strojev, opreme, instrumentov, orodij ali drugih naprav, ki opravljajo delo. Izvajanje lahko vključuje fizične gibe, ki jih vodi delavec, fizične gibe, ki jih vodi stroj, ter čisto strojno ali procesno delo in njihovo kombinacijo. Poznamo tri vrste izvajanj:

– delo, ki ga vodi delavec, se opravlja z ročnim orodjem, merili in drugimi napravami, katerim streže delavec; tako delo je analizirano v skladu s pravili za gibanja;

– delo, ki ga opravlja stroj, ali proces, na katerega delavec s svojim delom ne more vplivati.

Analitik tak čas ne določa z analizo, pač pa ga izračuna, odčita iz časovnih standardov, ali, če ni mogoče noben od teh dveh načinov, izmeri s primernimi kronometričnimi napravami. Če delavčevo delo ali delo stroja (proces) poteka istočasno, upoštevamo v analizi vodilno delo, to je tisto delo, ki traja dlje časa.

Razstavljanje je dejanje, s katerim ločujemo posamezne predmete. Pojavlja se samo takrat, kadar je potreben poseben in izrazit gib, zato da bi ločili

(Nadaljevanje na 12. str.)

(Nadaljevanje z 11. str.)

predmeta. To delo je nasprotno sestavljanju.

Izpuščanje je standardni element, ki označuje ločevanje telesnega dela (prstov, roke) od predmeta. Izpuščanje jy nasprotno standardnemu elementu prijemanje, zato je tudi oblika izpuščanja odvisna od tega, kako smo predmet prijeli (stikano izpuščanje, izpuščanje s prsti, izpuščanje z roko).

Umsko delo je dejanje, pri katerem uporabljamo čutila, možgane in živčni sistem, zato da opravimo delo. Operacije, kot sta pregledovanje in branje, Work-Factor vključuje v umsko delo. Umsko delo se pojavlja tudi med telesnim delom, vendar poteka hitreje ali sočasno s telesnimi gibi, ki jih vodi, zato ga v analizah običajno ne vrednotimo. Vrednotimo ga le tedaj, če je potrebno za umsko delo več časa, kakor za vzporedne telesne gibe, ali če poteka zaporedno za telesnimi gibi. Work-Factor loči več podelementov umskega dela: pogled, pregledovanje, reagiranje. Work-Factor vrednoti tudi

pomnjenje in spominjanje, računanje in pisanje.

Gibi telesa in hoja. Čas za hojo je odvisen od prehojene razdalje (1 korak je 750 mm). Hoja je klasificirana kot neovirana in ovirana. Neovirana je, kadar ni ovir, ovirana pa, če je potreben počasnejši tempo (hoja med stroji, nošenje bremen). Večina hoje je ovirana. Work-Factor vrednoti hojo po stopnicah, obračanje telesa pred hojo in po njej, obračanje, ki ga ne opravimo v zvezi s hojo, vstajanje in sedanje, zasukanje glave.

Na osnovi teh standardnih elementov je zgrajeno naše proizvodno delo. Toda pogoj, da bomo uspešno delali in dosegli planirano produktivnost, ni samo dosledno delo po Work-Factor sistemu. Najvažnejši faktor je organizacija dela v proizvodnji in na vsakem delovnem mestu, čim manj predvidenih zastojev in prekinitev dela.

BARBARA MORAVEC

Opomba:

Za sestavo člankov sem uporabljala literaturo ZP ISKRA KRANJ, Zavod za avtomatizacijo, Ljubljana.

Bili smo na Gorenjskem

SINDIKALNI IZLET TOZDA KONFEKCIJE II VINICA

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata je vključil v svoj letni program tudi sindikalni izlet. Ker izleta ni bilo mogoče organizirati v maju, ga je izvršni odbor pripravil v soboto, 19. septembra. Delavci smo se odločili za pot na Gorenjsko

(Begunje, Bled, Bohinj, Vogel in slap Savica).

Zbrali smo se ob 6. uri pre; tovarno in odpotovali z dvema avtobusoma. Potovali smo po partizanski magistrali, v Žužemberku smo si mimogrede ogledali Krko. Šli smo naprej, prek

Z vrha se je odpiral pogled na zamegljeno dolino in na gondolo, s katero smo se vračali navzdol.

Ljubljane in Kranja v Begunje. Tam smo imeli prvi večji postanek. Pred ogledom gestapovskega taborišča nam je tovarišica, ki je zadolžena za razlago zgodovine taborišča, na kratko opisala življenje ljudi, ki so se znašli v tem taborišču. Nato smo si ogledali prostore, v kate-

rih so živeli talci. V celicah so ma ogled pripomočki, s katerimi je sovražnik ubijal talce, po stenah je videti ostanke zapisov zadnjih želja, ki so jih zaporniki zapisali tik pred smrtjo.

Iz Begunj smo potovali prek Bleda v Bohinj, kjer smo si ogledali jezero in okolico. Po kosilu smo šli na Vogel, a ne vsi, saj je bilo nekaterih strah peljati se z gondolo. Pred vožnjo na vrh smo bili vsi korenjaki, ko pa smo se bližal vrhu in se je začela gondola dvigati počasneje, se jih je nekaj začelo spraševati, ali ni morda zmanjkalo elektrike. Ko smo se zbrali v brunarici na Voglu, je bilo razpoloženje spet živahno, zabavali smo se na račun strahopetnežev.

Nato smo se odpeljali k slapu Savica. Hoja navkreber in skozi gozd nam je kar dobro dela. Naužili smo se svežega gorskega zraka. Čeprav je bilo oblačno vreme, se je lepo videl izvir in sam slap. Hoteli smo si ogledati še Blejski grad, zato se nismo dolgo zadrževali pri slapu. Tudi na gradu nismo bili dolgo, ker so ga kmalu zapirali. Na otok nismo šli, ker je deževalo.

Na poti proti domu smo bili veseli in zadovoljni. Čeprav je bil deževen in meglen dan, smo videli veliko, Gorenjska nas je navdušila.

ANICA ŠVEB

Pogled navzgor: „Ali bo gondola lahko sprejela nas vse? In kako bo s tistimi jeklenimi vrvmi? Bodo zdržale, ko bomo drveli nad prepadi, gor, k sončnim vrhovom?“ Tako smo se spraševali pred vzponom na Vogel.

Utrjevanje bratstva in enotnosti

PRVO PROIZVODNO DELAVSKO TEKMOVANJE PREDIC JUGOSLAVIJE

S svečano podelitvijo priznanj, odlikovanj in nagrad najboljšim udeleženkam se je v soboto, 26. septembra 1981, v Krapini končalo prvo proizvodno tekmovanje predic Jugoslavije. Sodelovalo je 64 tekmovalk, oziroma 16 ekip iz vseh republik in pokrajin. Prišle so najboljše med tistimi, ki so se pomerile že v posameznih delovnih organizacijah. Tekmovanje je s tako množičnim odzivom dobilo celo družbenopolitični pomen. Osnovni cilji tekmovanja pa so bili utrjevanje bratstva in enotnosti, izmenjava teoretičnih in praktičnih izkušenj, medsebojno spoznavanje delavcev, seznanitev z delovno organizacijo Kvateks, ki je tekmovanje organizirala, kakor tudi spodbujanje k doseganju večje produktivnosti dela.

Našo delovno organizacijo so zastopale tri najboljše predice iz tozda Predilnica v Metliki in predstavnica iz tozda Tkanina—Predilnica Novo mesto.

Udeleženke tekmovanja so se pomerile v teoretičnem in praktičnem znanju iz stroke. Teoretični del tekmovanja je obsegal vprašanja iz delavskega samoupravljanja ter osnov tehnologije predenja, vprašanja pa so bila postavljena v obliki testov (10 vprašanj iz vsake teme, skupaj 20 vprašanj). Naše tekmovalke so dosegle zadovoljive rezultate. Nekoliko slabše so bile v teoretičnem delu tekmovanja, saj so skupno dosegle le 590 točk (od možnih 800). Menim, da so bile slabo pripravljene, kar je verjetno posledica premajhne skrbi odgovornih služb, družbenopolitičnih organizacij, predvsem pa sindikata, ki ima na skrbi tudi izobraževanje naših delavcev.

Tekmovalkam ni bilo nič manj vroče pri praktičnem delu tekmovanja. Vsaka je morala skozi raztezala unesti predprejo ter povezati 50 nit, sodniki pa so merili čas in zasledovali pravičen potek izvajanja naloge, ki ni bila lahka, saj so morale tekmovalke paziti na pravilnost vezanja; za vsak nepravilen privez so dobile kazenske točke. Naše predstavnice so bile v tem delu tekmovanja boljše kot pri teoretičnem znanju, saj so se ekipno uvrstile med osem najboljših. Naše tekmovalke, žal, niso imele nikakršnih priprav za tako pomemben nastop.

Prvo mesto so dosegle tekmovalke MTT Tabor iz Maribora, druge so bile tekmovalke

Teteksa iz Tetova, tretje mesto pa so dosegle predstavnice iz Pirota. Najboljša predica Jugoslavije je predstavica domačega Krateksa, ki je imela čas

vezanja krajši od 7 minut. Posebno priznanje je prejela tudi najmlajša predica in sicer 18-letna predstavica Oroteksa iz Oroslavja.

Po napornem tekmovanju so se udeleženke odpeljale z avtobusi na kratek izlet. V Kumrovcu so obiskale rojstno hišo tov. Tita.

Ob zaključku tekmovanja je bilo poudarjeno, da naj tovrstna srečanja še naprej povezujejo in zblizujejo tekstilce, njihovo poslanstvo pa je tudi v spodbujanju kvalitetnejšega dela, prizadevanj za večjo produktivnost, višji dohodek ter za učvrstitev socialističnih samoupravnih odnosov.

STANISLAV JELENIČ

Vpis učencev v tekstilne šole

Vpis v srednje programe tekstilno-tehnološke usmeritve spet kaže odstopanja od dogovorjene politike vpisa.

V smereh konfekcijskih programov smo doživeli velik presežek prijav. Glede na dogovorjeno stališče o vpisu nismo dovolili vpisa vsem, saj bi bila potem struktura vpisa še veliko slabša.

Ponovno se je pokazalo premajhno zanimanje mladine za tekstilno mehanske in tekstilno-kemijske programe. Pri teh programih imamo le 3 oddelke, to je za 98 učencev manj od razpisa.

Menim, da je ta kratek uvod dovolj za kritično presojo spodaj navedenih podatkov.

Vzgojnoizobraževalni program	Razpis		Vpis		Razlika uč.
	odd.	uč.	odd.	uč.	
Tekstilno-mehanski	7	210	5	149	-61
Tekstilno-kemijski	5	150	4	113	-37
Tekstilno-konfekcijski	27	810	28	884	+74
S K U P A J :	39	1170	37	1146	-24

Uvajanje usmerjenega izbora in nove izraze. V spodnji legendi je pojasnenih nekaj pojmov.

Legenda:

VIO	– vzgojno–izobraževalna organizacija
VIP	– vzgojno–izobraževalni program
meh. SKR	– skrajšani tekstilno-mehanski program
konf. SKR	– skrajšani tekstilno-konfekcijski program
kem. SKR	– skrajšani tekstilno-kemijski program
meh. SR	– srednji tekstilno-mehanski program
konf. SR	– srednji tekstilno-konfekcijski program
kem. SR	– srednji tekstilno–kemijski program

VIO	VIP	Razpis		Vpis		Razlika uč.
		odd.	uč.	odd.	uč.	
TOC Kranj	meh. SKR	1	30	-	10	-20
	meh. SR	3	90	2	54	-36
	kem. SKR	1	30	-	3	-27
	kem. SR	2	60	2	52	-8
	konf. SKR	1	30	1	34	+4
	konf. SR	3	90	3	100	+10
	SKUPAJ	11	330	8	253	-77
	pril. SKR	-	-	-	12	
TPSŠ Maribor	meh. SR	3	90	2	68	-22
	kem. SR	2	60	2	61	+1
	konf. SKR	1	30	1	34	+4
	konf. SR	4	120	4	127	+7
	SKUPAJ	10	300	9	290	-10
	mod. NAD	2	60	2	64	
DE pri ŠUI Muta	konf. SR	1	30	1	35	+5
SŠC Mur. Sobota	konf. SKR	1	30	1	17	-13
	konf. SR	4	120	4	128	+8
	SKUPAJ	5	150	5	145	-5
ŠCBK Celje	meh. SR	1	30	1	27	-3
	konf. SR	3	90	3	90	
	SKUPAJ	4	120	4	117	-3
PTŠ Beti Metlika	konf. SKR	1	30	1	25	-5
	konf. SR	2	60	2	61	+1
	SKUPAJ	3	90	3	86	-4
POŠ Sevnica	konf. SKR	1	30	1	25	-5
	konf. SR	2	60	2	70	+10
	SKUPAJ	3	90	3	95	+5
CSŠ Ljubljana	konf. SR	3	90	3	103	+13
CPŠ Kočevje	konf. SR	1	30	1	35	+5
	pril. SKR				11	

Tekstilna industrija postaja čedalje bolj ženska industrija. To se je posebej izkazalo pri letošnjem vpisu v slovenske tekstilne šole. Do 25. avgusta 1981 se je v tekstilne šole vpisalo 1146 učencev, 97 odst. je deklet. Ta podatek nazorno kaže, da bodo bodoči strokovni tekstilni strokovnjaki – ženske.

Sedanja struktura delavcev slovenske tekstilne industrije je takale:

85 odst. žensk je na konfekcijskem področju

65 odst. žensk je na drugih področjih

78 odst. žensk je v tekstilni idnustriji

Ugotavljamo, da štipendijska politika ne bo mogla reševati tega perečega problema. K pridobivanju kadrov moškega spola bodo morale v bodoče mnogo več prispevati delovne organizacije. Te imajo še dve neizkoriščeni možnosti in sicer:

- študij ob delu in
- študij iz dela.

Ti dve obliki izobraževanja sta v tekstilni industriji še polnoma neizkoriščeni.

HINKO ŠINTLER

Ne pozabimo: brez do-
brega obveščanja ni
uspešnega samoupravlja-
nja!

Predšolski otrok in promet

Ko beremo o številnih nesrečah, v katerih so izgubili življenje predšolski otroci, se nehote vprašamo ali smo res vse storili za njihovo varnost. Starši in vzgojitelji si prav gotovo prizadevamo, da bi obvarovali otroka pred nesrečo. Stalno ga opozarjamo, učimo, dajemo lastni zgled. Se pa zgodi, da nekateri starši tudi precenjujejo svojega otroka, češ: „Naš je že navajen prometa, nič se mu ne bo zgodilo.“

Da bi obvarovali otroka nevarnosti, je potrebno, da starši in vzgojitelji vemo nekatere razvojne značilnosti, npr:

– otrokova nizka telesna višina onemogoča, da bi imel tak pregled na cesti, kot ga imamo mi. Ne vidi npr. čez avtomobile, ki so parkirani na robu ceste, in se zgodi, da se nepremišljeno odloči za prehod čez cesto. Ne vidi npr. situacije na križišču (vidi le majhen del križišča) itd.;

– otrok ima mnogo ožje vidno polje kot odrasli. To pomeni, da mnogo kasneje zapazi predmete, ki se mu bližajo z desne ali leve strani. Bližajoči avtomobil zapazi šele tedaj, ko je že prepozno;

– težje loči smer zvoka (sicer dobro sliši avtomobil, ne more pa takoj dojeti, iz katere smeri prihaja);

– otrok tudi nima dovolj izkušenj, da bi presodil oddaljenost vozila; ne ve, v kako krat-

kem času se mu lahko avtomobil približa; izkušnje oddaljenosti in gibanja si mora otrok še pridobiti;

– otrok se slabo orientira; če je sam na cesti, se zmede (ne ve, v katero smer naj gre);

– tudi pojmi levo, desno, spredaj, zadaj otroku še vedno delajo težave; ne more dojeti relativnosti teh pojavov (ko že zna, katera je njegova desnica, pa je npr. ne bo znal pokazati pri nasproti stoječi osebi);

– tudi z razlikovanjem barv ima otrok še težave; tudi dojemanje časa je pri otroku zelo neobjektivno (otrok se dalj časa zaigra npr. ob cesti ali na podobnem zelo nevarnem kraju; tudi ta daje večje možnosti za nesreče);

– pomnjenje je pri otroku slabše razvito; otroku naročimo, kako naj gre čez cesto, pa to hitro pozabi; napačno je, če otroka učimo, naj hitro steče čez cesto (več možnosti za nesrečo, ker voznik nima priložnosti, da bi kakorkoli preprečil nesrečo);

– otrok ne more deliti pozornosti (mi smo lahko pozorni na več strani hkrati); otrok se npr. osredotoči na rdeč avto na cesti, na druge pa ni pozoren;

– računamo tudi na otrokovo čustvovanje; otrok močnejše, bolj vihravo in eksplozivno izraža svoja čustva; (tudi sredi ceste ga zbrabi izrazita trma, se vrže celo na tla; trmi in gre naprej);

vse to lahko ogroža njegovo varnost;

– tudi pretiran strah privede do nesreče (sredi ceste se otrok zbeга, ga postane strah).

Kako pa uresničuje naš vrtec naloge prometne vzgoje?

V letošnjem šolskem letu smo planirali določene vsebine v vseh starostnih skupinah:

- pešec v prometu,
- otrok na cesti,
- semafor, križišče,
- prometni znaki na cesti,
- miličnik,
- diofilmi z vsebino „otrok in promet“.

V programu so zajete tudi slušne igre, ki otroku ostrijo sluh, igre o prometu in sprehodi enkrat tedensko, kjer otrok opazuje in se nauči praktičnega ravnanja v prometu.

Važen je predvsem zgled nas odraslih.

Naš vrtec stoji v neposredni okolici tovarne, kamor se vozi v službo množica ljudi s svojimi vozili. Res je, da se staršem največkrat mudi v službi, vendar to ni razlog, da otroka puščamo samega na cesti.

Velikokrat opazimo in slišimo, ko starši pripeljejo zjutraj otroka do vratarja in mu naročijo naj hitro steče v vrtec. Nekateri ustavljajo vozila na cesti, otroka pustijo samega ali pa prečkajo cesto na mestu, kjer ni označenega prehoda za pešce.

Kdo pri tem odgovarja za varnost otroka? Starši, vzgojitelji ali vozniki?

Razmislite!

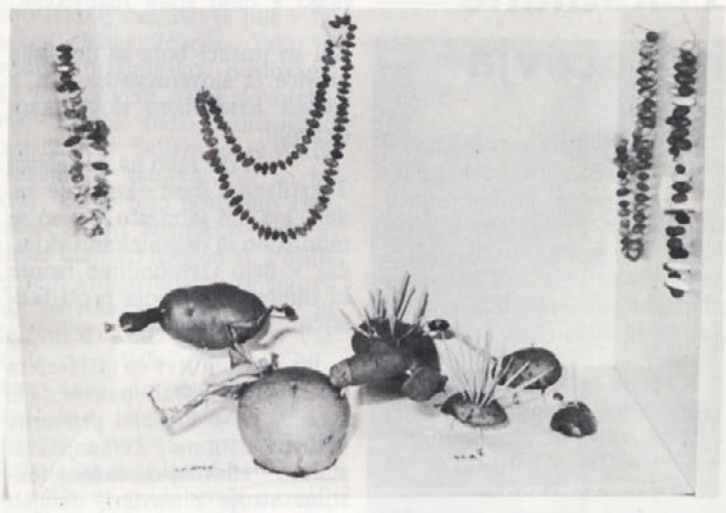
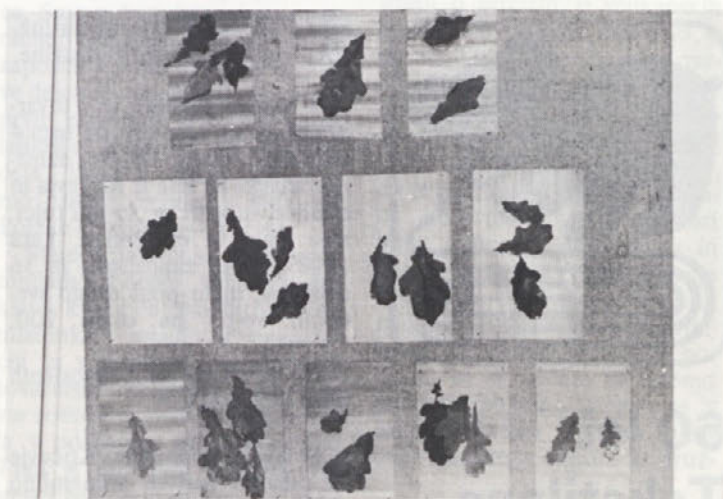
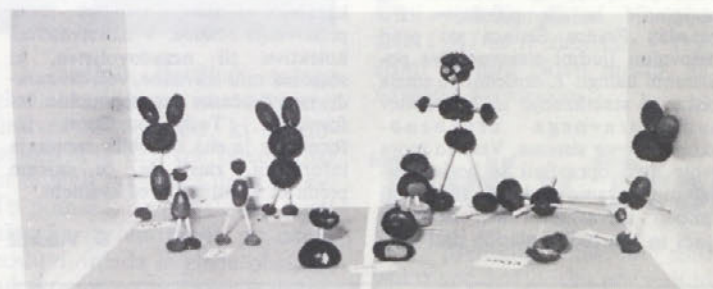
TILKA BOŽIČ

Igra in ustvarjanje

Otrok se igra in ustvarja z naravnimi plodovi

Otroka v predšolskem obdobju močno zanimajo luža, pesek, papir, blago, sadeži, listje, les in podoben material, s katerim po svoje oblikuje in ustvarja. Ko uporablja otrok pri igri želod, barvno listje, kostanj, koruzo, storže, se seznanja tudi s funkcionalno urejenostjo narave in z njeno lepoto. Ob tem se ne oblikuje samo otrokovo estetsko čustvo, ampak lepota in barva naravnih predmetov otroka tudi po svoje plemenitita. In koliko bo v njegovem bodočem življenju vredna prav ta poteza! Zato imata igra in oblikovanje naravnega materiala prav velik pomen in vrednost pri razvoju otrokove osebnosti.

OTROCI IN TELEVIZIJA

Televizijska napovedovalka se po končani oddaji oglasi: „Dragi gledalci, gledali ste oddajo o...“. Prvošolka odpre usta od začudenja in pocuka mamico: „Mami, kako pa v Ljubljani vedo, da smo gledali to oddajo?“

KONEC

Danes se otroci, ki gledajo televizijo, mnogo naučijo. Tako na primer vedo, da se reče konec po angleško ‚the end‘, po nemško ‚Ende‘, itd. Po končani kitajski risanki pa je drugošolka pritekla k mami: „Mami, po kitajsko se pa za (konec) nariše hiša!“

Iz otroških ust

Starost otrok 5 do 6 let

KAKO VARČUJEMO?

Mamica in očka pazita na denar, da se ne izgubi.
Doma pazimo na posodo, da se ne razbije.
Ko gre očka v banko, dvigne malo denarja.
Moja mama ne pusti dolgo goreti luči in jo ugasne.
Ko mama pomije posodo, pipo zapre.
Ko mama skuha kosilo, zapre plin.
Pazimo doma na obleko, da se ne zamaže.
Pazimo na prašek, da ga preveč ne stresemo v stroj.
Mamica in očka pazita na denar, ker je vse tako drago.
V vrtcu pazimo na vodo, da ne polivamo.
Pazimo na igrače, da se ne pokvarijo in izgubijo.
Pazimo na risbice, da se ne strgajo.
V vrtcu pazimo na mize in stole, da se ne polomijo.
Pazimo na papirnate brisače.

Miroslav
Barbara
MARIKA
Dejan
Jana
Dejan
Uroš
Barbara
Jasmin
MIROSLAV
Uroš
Damjan
Dejan
Tomaž

ZAKAJ RAD HODIM V VRTEC

3 – 4 let

– ker moram hoditi v vrtec in rišem
– se igram in jem
– lahko gledam želvo in se igram
– vrtec je lep, rišem, se igram in jem
– mamiciam nesemo risbice
– rada se igram, rišem, spim
– na dvorišču se igramo in rad jem
– igram se s punčkami, pobiramo igrače, stole dajemo k mizam

Peter
Helena
Borut
Lea
Anita
Annela
Klemen
Natalija

4 – 5 let

– igramo se, rišemo in barvamo
– telovadimo, jemo, pijemo in spimo
– lahko se peljem z avtom v vrtec
– ker vse stvari delamo
– smo lahko dežurni

Maja
Katarina
Mitja
Maja
Beno

5 – 6 let

– lahko prinesemo kostanj
– lahko se igramo
– tukaj je lepo
– lahko se igram
– rada se igram v vrtcu
– ker je mamica v službi
– tukaj telovadimo
– vseč mi je, ker nas je veliko
– rišemo, telovadimo
– igram se s kockami
– rad se igram
– igram se z avtomobili v peskovniku

Dejan
Simon
Uroš
Irena
Monika
Ivan
Barbara
Robi
Anja
Dejan
Simon
Tomaž

6 – 7 let

– ker so otroci in se vsi skupaj igramo
– igramo se, filme gladamo
– na igrišču se rad igram
– da se česa naučimo
– ker telovadimo
– naučimo se lepe pesmice
– naučimo se izštevanka
– rišemo, če ssem pa doma, gremo na vikend, pa nimam časa
– naučili se bomo za šolo, da nas ne bodo poslali nazaj
– ker se igram igro „Rdečo kokoško“

Blaž
Mitja
Aleš
Janez
Jana
Tamara
Zdenka
Drago
Blaž
Andrej

Izdajateljski svet našega glasila dobiva tudi glasila drugih delovnih organizacij. Dogovorili smo se, da bomo objavljali tudi zanimivosti iz drugih glasil.

FRANC ŠETINC NOVINARJEM V ZDRUŽENEM DELU

Delavci lahko zahtevajo odgovore na vsa vprašanja!

Na seminarju za novinarje in organizatorje obveščanja v združenem delu, ki ga je organiziral svet za izobraževanje, kulturo in obveščanje, pri mestnem svetu zveze sindikatov Maribor, je govoril tudi izvršni sekretar predsedstva centralnega komiteja zveze komunistov Slovenije Franc Šetinc, ki je orisal sedanjí družbenopolitični trenutek in obveščanje v združenem delu.

Franc Šetinc je dejal, da so glasila v združenem delu pomemben subjektivni faktor delavcev in da imajo svoje mesto, čeprav niso edini

vir obveščanja v organizacijah združenega dela. Delavci imajo pri tem vso pravico zahtevati odgovore na vprašanja o dogajanjih v njihovi OZD, pri čemer sploh ni pomembno, koliko je kje napisanega, ampak vsebina informacij.

V OZD se še vedno najdejo ljudje, ki ne dovolijo objave nekaterih informacij. Naša zakonodaja ne le določa, ampak tudi zahteva obveščanje delovnih ljudi in občanov, zato bi morala biti glasila pogumna v odnosu do tistih vodilnih in stro-

kovnih delavcev, ki zapirajo informacije ali jih podrejujejo svojim načrtom, pri čemer jim pomeni samoupravljanje le možnost za utrjevanje lastnih položajev. Po besedah Franca Šetince sta pred delovnimi ljudmi trenutno dve pomembni nalogi: 1. dosledna in smela bitka za stabilizacijo in 2. krepitev samoupravnega družbeno-ekonomskega sistema. Vsakdo mora svoje delo opravljati še bolje, preganjati moramo nedelo, veliko bolj zaupati ustvarjalni moči delovnih ljudi in jim tudi v glasilih dati večji

poudarek. Delavci morajo zaupati svojemu glasilu, le-to pa mora objavljati celovite informacije, ki kritično, brez laži in izkrivljanja prikazujejo današnji trenutek, brez prikrivanja resnice. V marsikaterem kolektivu tli nezadovoljstvo, ki sčasoma tudi izbruhne, večí del zaradi nepravčasne in nepopolne informacije. Tudi površnost informacije je ena od oblik zapiranja informacij, zlasti še, če dajemo prednost kvantiteti pred kvaliteto.

D. Vincetič

Krka slavi 25-letnico

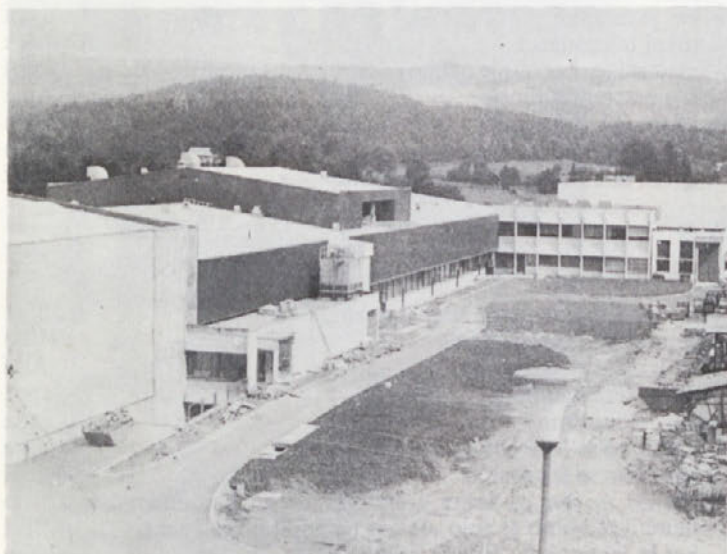
OB 25. OBLETNICI TOVARNE ZDRAVIL „KRKA“ VABIMO NA OGLED DELOVNE ORGANIZACIJE

ob praznovanju praznika občine Novo mesto 29. oktobra 1981 vabijo na ogled.

Za vse, ki bi si želeli ogledati sodobno urejeno tovarno zdravil, bo tovarna odprta 29. oktobra med 12. in 17. uro. Delovna organizacija Krka bo vsem obiskovalcem nudila strokovno vodstvo.

Zahvaljujemo se za prijazno vabilo, hkrati pa iskreno čestitamo delavcem tovarne zdravil Krka ob 25-letnici delovne organizacije.

60 let Tekstilane iz Kočevja

Tekstilna tovarna Sukno v Kočevju je bila ustanovljena leta 1921, redna proizvodnja v njej pa se je pričela avgusta 1922. To je bila uradno „Komanditna družba za izdelovanje sukna in suknenih izdelkov A. Kajfež in tovariši v Kočevju“.

Kočevje leta 1921 ni imelo skoraj nobene industrije. Edino gospodarsko podjetje je bil premogovnik, ki je bil prav v teh letih v velikih težavah. Stavke, odpuščanje delavcev, predvsem komunistov, in podobno je bilo na dnevnem redu. Rudarjev je bilo veliko in imeli so tudi velike družine. Prav žene in hčerke rudarjev so bile poceni delovna sila, primerna za delo v tekstilni industriji. V najtežjih dneh gospodarske krize, ko so bili rudarji brez dela ali so delali le po nekaj dni na teden, so te

žene s svojim skromnim zaslužkom preživljale svoje družine.

V samem začetku je v tovarni delalo 33 delavcev, od tega 4 tekstilni mojstri. Delavci oziroma delavke so bile iz Kočevja in okolice, mojstri pa so bili tujci, trije Čehi in en Poljak. Leta 1923 je bilo zaposlenih že 56 delavcev, malo pred drugo svetovno vojno pa okoli 200.

Danes je v Tekstilani zaposlenih blizu 600 delavcev.

Delavci Tekstilane Kočevje so odigrali nadvse pomembno vlogo v času stare Jugoslavije.

Bili so nosilci boja za delavske pravice in slovenstva na tem, z Nemci naseljenem slovenskem ozemlju.

Prav tako pa so delavci Tekstilane v času okupacije vedeli, kje jim je mesto, ter so se množično in organizirano vključili v delo Osvobodilne fronte in oboroženega boja proti fašističnim zavojevalcem.

Po osvoboditvi so delavci te tovarne zategovali pasove, da bi zgradili nove človeku primerne delovne dvorane. Zamenjali so stare, že zdavnaj odslužene tekstilne stroje z novimi, osvajali so nove tehnologije, sprejemali nove proizvodne programe in metode dela ter se z novo organizacijo dela uvrstili po produktivnosti in kvaliteti svojih izdelkov v sam vrh tovrstnih tovarn v Jugoslaviji.

Ob visokem delovnem jubileju delavcem Tekstilane iskreno čestitamo.

Vrste upokojenih delavcev Novoteksa se množijo

V zadnjih številkih našega glasila zasledimo vse več imen delavcev Novoteksa, ki so dopolnili leta delovne obveznosti in dosegli pogoje za upokožitev. To pomeni, da je delovna organizacija, ustanovljena po osvoboditvi, mlada le glede obstoja, nikakor pa ne za življenje delavca. Smo v času izmenjave generacije; odhajajo tisti, ki so se zaposlili v prvih dneh ustanovitve delovne organizacije in niso v prvih povojnih letih imeli niti lahkega življenja niti lahkega dela. Tako se danes poslavljamo, med ostalimi, tudi od Lojzke Dragman.

Starejši delavci se dobro spominjamo Lojzke, mladega dekleta, ki je bila zelo aktivna kot mladinka v mladinski organizaciji in v sindikatu, marljiva na tovarniški ekonomiji, kjer se je vse sobote in nedelje vključevala v udarniške delovne akcije. Taka je bila tudi pozneje, ko smo v Novoteksu ustanovili sekcijo AMD, vseskozi je bila v tej sekciji blagajničarka. Tako je vodila blagajniško poslovanje 15 let v sekciji AMD Novoteks, več let pa tudi v mladinski organizaciji. Sedem let je vodila blagajno v sindikatu in to takrat, ko je bilo potrebno vsak mesec lepiti znamkico v sindikalno člansko izkaznico. Vodila je tudi knjigovodstvo za trgovino Novoteksa, za menzo in delavnico AMD Novoteks. Vse to je opravljala v svojem prostem času, da ne govorimo o tem, da si je pri svojem delu v tovarni močno prizadevala, skrbela za svoj lastni napredek, se učila in pridobivala znanja, ki jih je z zaključnimi izpiti potrjevala in s pridom uporabljala pri svojem vsakodnevnem delu.

Lojzka se je rodila 2. julija 1929 v Podgori pri Novem mestu. V družini se je očetu delavcu in materi gospodinjki rodilo 9 otrok. Lojzka je bila 5. otrok. Zemlja jih ni mogla preživljati zato je oče s konjsko

vprego opravljal prevozniške storitve in tako zaslužil za preživljanje številne družine.

Osnovno šolo je Lojzka končala v Prečni, zatem je hodila v meščansko šolo v Novem mestu. Po končani šoli je bila leto dni doma, ker ni dobila zaposlitve. Po osvoboditvi se je vpisala v enoletno gospodarsko šolo in jo 1946 uspešno končala.

15. oktobra 1946 je dobila službo v pisarni na državnem gozdarskem gospodarstvu v Črni – na Koroškem. 15. januarja 1947 se je zaposlila v Tekstilni tovarni Novo mesto, današnjem Novoteksu.

Prvo delo, ki ga je Lojzka opravljala v Novoteksu, je bilo pisarniško, delala pa je v materialnem knjigovodstvu. V prostem času je obiskovala seminarje in napredovala na delovnem mestu do finančne knjigovodkinje, kjer je delala vse do upokožitve.

Pri svojem delu je bila zelo prizadevna in uspešna. Sodelavci so jo cenili, zato so jo predlagali za priznanja, Lojzka je prejela več priznanj in nagrad, dobila pa je tudi državno odlikovanje red dela s srebrnim vpenem in sicer ob 30-letnici neprekinjenega dela v Novoteksu.

Danes, ko se poslavljamo od te vestne sodelavke, ki je po

35-letnem delu dosegla pogoje za upokožitev, je Lojzka srečna mati hčerke Mire in sina Branka, ki so jima starši in čas omogočili neprimerno lepše in boljše življenje.

Tudi Lojzki in njenemu delu se moramo zahvaliti za ugled in uspešno razvojno pot naše delovne organizacije.

Hvala ti, Lojzka, za vse tvoje prizadevno delo in leta, ki si jih z nami preživela v Novoteksu. Hvala ti za tovarištvo, bila si dobra sodelavka in temeljita pri opravljanju nalog. Želimo ti, da bi kot mama in babica doživela še dosti srečnih let v zgodnji jeseni svojega življenja.

Tudi v Trebinju gasilska desetina

V preteklih mesecih smo lahko več kot doslej prebrali in slišali o požarih, o velikanskih škodah, ki ob njih nastajajo, o pomanjkljivem požarnem varstvu, premajhni zavesti delovnih ljudi, odgovornih in drugih do družbene lastnine, in še bi lahko naštevali. Če smo rekli, da je požarna varnost pomembna sestavina splošne varnosti ljudi, njihovega premoženja in našega skupnega premoženja, je torej tisti dejavnik, ki močno vpliva na blagostanje naše družbe in na splošno varnostno počutje. In še nečesa ne smemo prezreti: požarno varstvo se v celoti vključuje v sistem splošnega ljudskega odpora in druž-

bene samozaščite, saj prek najrazličnejših oblik protipožarne zaščite prispeva pomemben delež tudi k obrambni sposobnosti naše skupnosti.

Večletni podatki o številu požarov in škode kažejo, da število požarov upada, narašča pa škoda. To lahko pripisemo vgrajevanju dragih vse bolj zapletenih naprav v industrijske obrate in drugam, nove materiale, ki jih uporabljamo pri gradnji, pri instalacijah in ne nazadnje pri predelavi novih sintetičnih materialov v industrijskih obratih.

Večina požarov nastaja predvsem zaradi neupoštevanja in neizpolnjevanja tehničnih in

varnostnih navodil, malomarnega dela, srečamo pa se, žal, tudi z naklepnim ravnanjem. Le manjši del teh nesreč je posledica objektivnih razmer, pa še pri teh se pozneje izkaže, da je kriva premajhna odgovornost in neresnost ljudi.

V Novoteksu smo se tako kot že nekajkrat poprej v letošnjem letu ponovno odločili poučiti vse zaposlene delavce o požaru, ravnanju ljudi ob izbruhu požara ter kako se najučinkoviteje lotiti gašenja s sredstvi, ki so trenutno na razpolago.

Take kratke seminarje smo imeli po oddelkih in izmenah za

(Nadaljevanje na 18. str.)

USPEŠEN PODVIG – Ženska enota PDG Novoteks, ki je na zadnjem občinskem rallyju zasedla prvo mesto. Z njimi je na sliki tudi „trener“ Stanko Vavpotič. (Foto: J. Pavlin)

(Nadaljevanje s 17. str.)

vse zaposlene delavke in delavce v obratih naše delovne organizacije v Novem mestu, Metliki in na Vinici. V avgustu smo podobno izobraževanje organizirali tudi v konfekciji III v Trebinju. Tej TOZD smo posvetili še posebno pozornost, saj nimajo organizirane in usposobljene gasilske enote, ki bi se lahko ob požaru učinkovito lotila gašenja. Ni dovolj, da gasilsko društvo in inšpekcijske službe Trebinja stalno nadzorujejo preventivne ukrepe v obratnih prostorih konfekcije, tudi ni dovolj, da se zanašamo na gasilce, ki naj bi ob nastanku požara prišli od drugod, saj vendar vemo, da se v treh, štirih minutah lahko požar razvije do te mere, da ni več česa reševati.

Prav zato smo ob obisku Trebinja pregledali vse prostore in naprave, zapisniško ugotovili pomanjkljivosti ter predlagali odgovornim v TOZD nekaj nujnih ukrepov, ki bi zagotovili večjo varnost pred požarno nevarnostjo.

Prepričani smo, da se bodo odgovorni delavci glede na ugotovitve komisije resno lotili odpravljanja ugotovljenih pomanjkljivosti, da bodo resno upoštevali predloge za dopolnitev preventivnih ukrepov ter storili vse za čim hitrejšo formiranje ženske in moške gasilske desetine, ki bi s stalnim urjenjem bili sposobni zelo učinkovito pogasiti požar.

Pri nedavnih pregledih organizacij združenega dela so ugotovitve inšpekcijske službe precej nespodbudne, saj je bilo ponekod stanje požarne varnosti ocenjeno kot zelo slabo. Še vedno so primeri, da lahko vnetljive in druge nevarne snovi hranijo v proizvodnih prostorih.

Dostop do gasilnih aparatov, hidrantnih omaric in drugih protipožarnih naprav je bil v vrsti objektov težak ali pa skoraj nemogoč, ker so skriti za uskladiščnimi surovinami, odpadki ali izdelki. Največ takih primerov je bilo v lesni, papirni in tekstilni industriji, vemo pa, da je to nevarnost požara skoraj največja. Še bolj boli dejstvo, da je še dosti organizacij združenega dela brez pravilnikov o varstvu pred požarom, ali pa so ti pomanjkljivi ali so bili sprejeti, pa jih nihče ne upošteva, medtem ko delavci v neposredni proizvodnji niso zanje niti slišali.

Vse to smo navedli z željo, da se ob ugotovitvah inšpekcijskih služb resno zamislimo, da ugotovimo stanje pri nas in da nemudoma uredimo vse, da bi bili naši obrati, predvsem pa delavci, varni pred požari.

Pri nas so najpomembnejši izvajalci požarnega varstva gasilci oziroma gasilke. Prepričani smo, da bodo samoupravni organi in drugi odgovorni delavci konfekcije v Trebinju v najkrajšem času poskrbeli za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, nabavili dodatno gasilsko opremo, ustanovili gasilske desetine in jih usposobili. De—Ka

V prejšnji številki našega glasila je pod naslovom „Cigareta ogroža!“ zelo lepo napisano s strani zdravstvenega vidika, kakšna je nevarnost kajenja za človekovo zdravje.

Če že kadimo, kadimo na za to primernih prostorih in ne po hodnikih, sanitarijah in dvorišču. Ko pokadimo ugasnimo cigareni ogorek, kot se spodobi, da zaradi te nepazljivosti ne bi prišlo do požara, ker bi to bila slaba luč za kadilce.

Gotovo bo pozimi, v dežju in viharju bolj prijetno sedeti na klop in kulturno pokaditi cigareto, kot se z gorečo cigareto sprehajati na za to nedovoljenih mestih, kjer lahko tudi nezavedno povzročimo požar in povzročimo ogromno materialno škodo. In na koncu naj opozorim vse kadilce, da se s cigareto umaknejo iz prostora in dvorišča, kjer kajenje ni dovoljeno, v prostore za kajenje oz. prostore, kjer je kajenje dovoljeno.

IVO IVKOVIČ

Prijava nesreč pri delu

Nesreča pri delu je vsaka poškodba zavarovanca, ki je posledica neposrednega in kratkotrajnega mehničnega, fizikalnega ali kemičnega učinka, kot tudi poškodba, ki je posledica hitre spremembe položaja telesa, nenadne obremenitve telesa ali kakšne druge spremembe fiziološkega stanja organizma, če je tako poškodba v vzročni zvezi z opravljanjem določene dela. Za nesrečo pri delu se šteje tudi poškodba, ki jo pretrpi zavarovanec na redni poti od stanovanja do delovnega mesta in obratno.

Če se pri delu poškodujemo, moramo vsako najmanjšo poškodbo takoj prijaviti neposred-

nemu vodji. Tudi poškodba, ki je na videz zelo majhna, ima lahko poznejše posledice. Če se ugotovi, da ni bila takoj prijavljena, nimamo pravice zahtevati 100-odst. nadomestila osebnega dohodka, če smo bili v staležu.

Neposredni vodja mora na posebnem obrazcu prijaviti poškodbo pri delu službi varstva pri delu najkasneje v 48 urah, ko se je poškodba zgodila. V vsakem obratu je treba voditi evidenco o poškodbah pri delu v posebnem zvezku; neposredni vodja mora vpisati vsako poškodbo, ki jo je prijavil na obrazcu, službi varstva pri delu. Ko se poškodujemo na poti na delo ali z dela, moramo poškod-

ba takoj oziroma v 48 urah prijaviti službi varstva pri delu. Resničnost take vrste poškodbe dokazujemo z očividcem, ki mora podpisat-izjavo, da se je poškodba res zgodila na poti na delo ali z dela. Če je poškodba težja — poškodovanec se zdravi v bolnišnici, mora kdo drug prijaviti poškodbo, poškodovanec pa se mora javiti službi varstva pri delu, ko zapusti bolnišnico.

To navodilo velja za vse zaposlene v delovni organizaciji Novoteks in sm ga dolžni dosledno upoštevati.

RATIMIR
FILEJ

Dopisujte v vaše in naše glasilu!

Predpasnik za deklice

pogled na figuro daje občutek
velike svobode gibanja --

Ženska moda:

jesen – zima 1981/82

Modni trend za sledečo sezono je velika količina oblačil na osebi. Kostimi so vedno v kombinaciji z brezrokavnikom, plaščem ali ogrinjalom. Česti dodatki so veliki pleteni ali iz tkanine izdelani šali. Tistega temnega zimskega kolorita v paleti barv ni. Namesto njega se na modelih pojavlja rdeča, rožasta, pomarančna, kraljevsko modra, lila, zlato rumena in zelena barva. Crna je še naprej aktualna. Vse te barve se pojavljajo na dnevnih oblačilih, pla-

ščih in na večernih modelih.

Materiali so plemeniti. Večkrat so v kombinaciji s krznom in žametom. Žametni vmetki na ovratnikih in manšetah so na klasičnih kostimih postali obvezni. Tkanine so predvsem enobarvne, če pa je dessinirana, je prisotna na delovnih oblačilih in to v velikem karu, škotskem karu, glenčku, pepiti. Karo ni prisoten samo na športnih tkaninah, pojavlja se tudi za večerne priložnosti na taftih iz čiste svile.

Moška moda:

nekaj detajlov za jesen – zimo 81/82

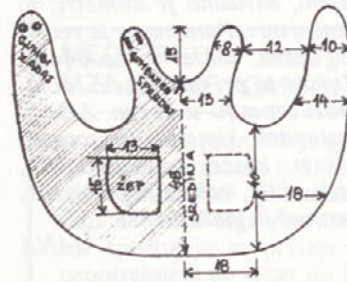
a) Modne so tople „jakne“, prešite in vatirane, daljši bluzoni, vetrni jopiči – stil ekspedicijske. Namesto najlonskih tkanin so vse bolj popularni fini bombažni materiali, rahlo plastificirani. Podloge so volnene, pletene, tople in živih barv.

b) Nove barve: rjasta in opečnata, vinska v kombinaciji

z olivno zeleno, kaki, mornarsko modra, kameno siva in litalsko modra.

c) Moške obleke so izdelane iz fine kamgarnaste flanelne. Športna obleka se nosi v kombinaciji suknjiča, flanelastih hlač in diskretno dessiniranega brezrokavnika.

JANA

Iz ostankov blaga, bombažnega ali sintetičnega (tudi Novoteksove mešanice), sešijte za svojo deklico preprost, a zanimiv predpasnik, ki ni namenjen samo zaščiti pred umazanijo, temveč je lahko kot dodatni okrasni kos oblačila.

V ta preprosti dodatek lahko oblečete otroka za v šolo ali vrtec. Naredite več različnih in vaša deklica bo vsakič drugače oblečena, zanimivo in poceni.

Potrebujete 0,70 m blaga, širine 90 cm, 4 m paspulnega oz. poševnega traku in 4 gumbice.

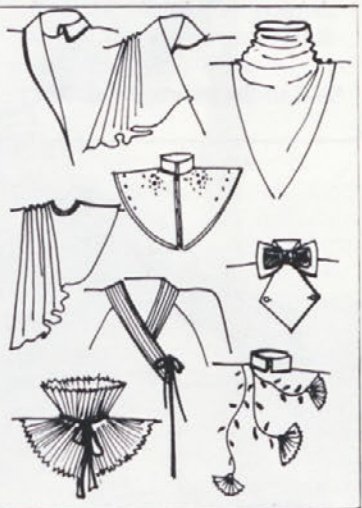
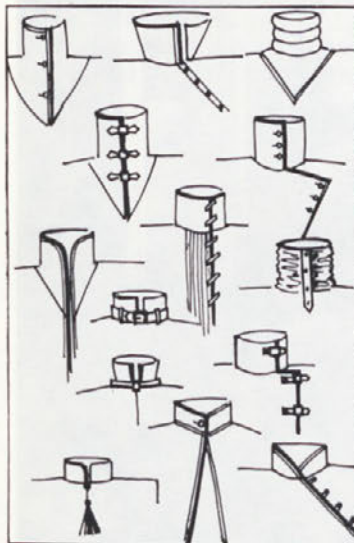
Na papir narišite samo polovico predpasnika. Mere odgovarjajo velikosti 6 let. Zvečate ali zmanjšate ga lahko sami z dodajanjem ali odvzemanjem. Blago prepolovite, sredinsko, ravna nit naj bo na prepognjeni strani, fiksirajte kroj z bucikami na blago in ga s kredo prerišite. Izrežite s škarjami, obšijte s paspulnim trakom, naredite gumbnice, našijte gumbe. Žepe

tudi izrežite in jih paspulirajte, našijte predpasnik in oblačilo je izdelano.

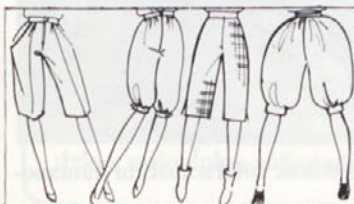
JANA

Detalji ustvarjajo modo

Velike modne revije v Rimu so pokazale, da romantika počasi izginja. Linija oblačil je vse strožja, funkcionalnost postaja vse važnejša. Folklorni elementi so zelo prisotni, predvsem vzhodnoazijski.

Barve in dessini so umirjeni. Ponovno so poudarjeni gumbi, (Nadaljevanje na 20. str.)

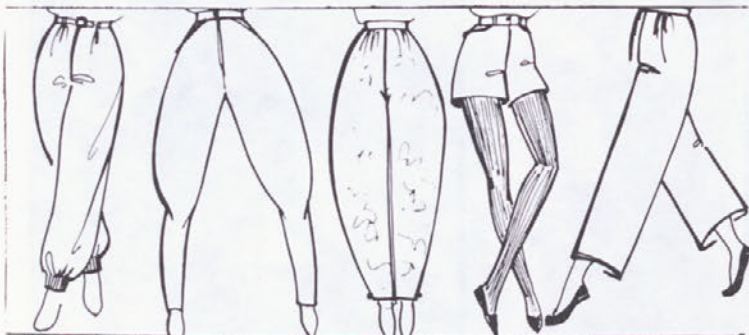
(Nadaljevanje z 19. str.)

sponke, „šnole.“ Dopolnilni program (torbice, pokrivala, rokavice, nogavice, rute, šali) je v živih barvah.

Obleke so bogate, zelo drapirane iz mehkih materialov. Ovrtniki so stoječi, zanimivo rešeni, aktualno je asimetrično zapenjanje. Ramena so še vedno naglašena, tokrat so zaobljena. Rokavi so pri ramah zelo široki, proti zapestju se zožijo. Zelo so zastopani kimono in ranglan rokavi. Hlače so vseh dolžin, vseh oblik, veliko je pumparic, bermud in jahalnih hlač.

JANA

Prijateljske in „krvne“ vezi

KRVODAJALCI MARIBORSKE TEKSTILNE TOVARNE NA KRVODAJALSKI AKCIJI V NOVEM MESTU

Krvodajalci Novoteksa že 15 let tesno sodelujemo s krvodajalci MTT Maribor. To sodelovanje temelji na izmenitvi izkušenj pa tudi krvodajalcev, ki se izmenično vsako leto srečujejo enkrat v Mariboru, drugič v Novem mestu, kjer darujejo kri za potrebe mariborske oz. novomeške bolnišnice.

V soboto, 19. septembra, smo sprejeli v goste krvodajalce iz Maribora. Na transfuzijskem oddelku novomeške bolnišnice jih je v imenu občinskega odbora RK pozdravila podpredsednica občinskega odbora tovarišica Milica Šali, v imenu zdravstvenih delavcev predstojnica transfuzijskega oddelka tovarišica dr. Ludvika Žiberta, v imenu aktiva RK Novoteks pa pred-

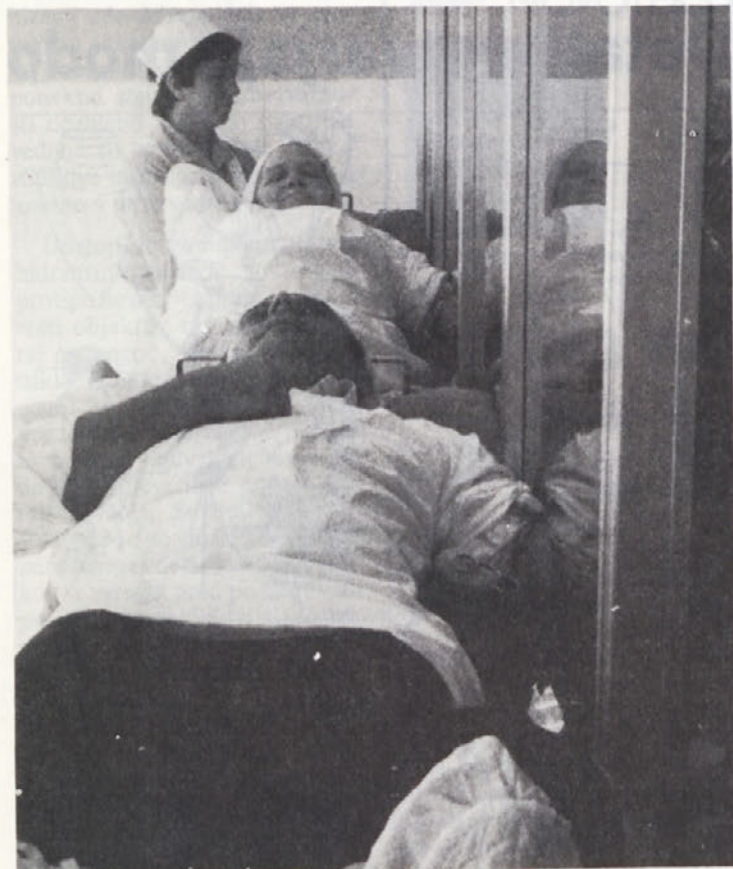
sednik aktiva tovariš Bojan Čeh. Za prisrčne pozdrave in dobrodošlico se je zahvalila častna predsednica mariborskega aktiva tovarišica Zvonka Žnidarič.

Po izmenjavi pozdravov besed in cvetja so krvodajalci zaposlili osebje transfuzijskega oddelka in iz žil 43 krvodajalcev je dragocena kri polnila stekleničke. Kri so darovali krvodajalke in krvodajalci iz Mariborske tekstilne tovarne in Novoteksa ter tako tudi s krvjo ponovno potrdili pred leti sklenjeno pobratenje krvodajalcev obeh delovnih organizacij. Pri tej akciji so kri darovali krvodajalke in krvodajalci iz MTT Maribor: Cimerman Stane, Furdy Vid, Fras Rudi, Gole Ernest, Glavica Da-

nica, Habjanič Alojz, Hecl Alojzija, Inkret Viktor, Inkret Ivanka, Jarc Anica, Kajzer Ferdo, Krivošija Draga, Kukalj Antonija, Kozar Franc, Kekec Otilija, Kuzma Miran, Kurnik Dragica, Kebrič Jože, Kosi Marija, Lang Elizabeta, Likovec Bruno, Lepener Marjeta, Miklavčič Danica, Neraščič Marija, Postrak Janez, Puhalj Danilo, Pack Alojzija, Rajšp Ida, Rogina Rudi, Radovič Franc, Rokavec Jože, Sabler Alojz, Tomažič Štefan, Timošenko Peter, Verzel Katarina in Vreznik Alfonz; iz Novoteksa pa: Čeh Bojan, Drenik Pavla, Hribar Vinko, Koračin Martina, Kovačič Danilo, Redek Rudi in Župevc Anica.

Po oddaji krvi smo tovariško srečanje nadaljevali na Dobravi nad Novim mestom. Dan je bil kot naročen, pred nami se je

razprostirala vsa novomeška kotlina tja do Gorjancev. Pogled na dolino Krke je bil enkratni. Na Dobravi so se vrstili govorniki. Danilo Kovačič se je krvodajalcem zahvalil v imenu delovne organizacije in občinskega odbora RK Novo mesto. Obujal je spomine na prva srečanja in obžaloval, da ni med prisotnimi pobudnika teh srečanj tovariša Riharda Trpina, ki je na zdravljenju v bolnišnici, in tovarišice predsednice aktiva RK MTT Maribor tovarišice Maričke Smeh, ki je bila službeno zadržana. Rihardu Trpinu smo zaželeli čim hitrejšega okrevanja in vrnitev med krvodajalce, Marički pa smo z obžalovanjem, da se ni mogla tega srečanja udeležiti, poslali koš pozdravov. V imenu občinskega odbora RK Maribor je govoril predsednik komisije za krvodajalstvo tovariš Alfonz Veznik; govoril je o enkratnem primeru takega povezovanja dveh sorodnih delovnih organizacij in o

Skupna akcija krvodajalcev je še en dokaz solidarnosti in humanosti, ki prežema to dejavnost.

SOZD *Mariborska tekstilna tovarna Mtt* n. sol. o.
DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

83001 MARIBOR, UL. KRALJEVIČA MARKA 19 - TELEFON: (062) 26-241
TELEFAX: 23117 - BRZLOVA: TEKSTILNIVOR MARIBOR - POŠTNI PREDAL: 179 - ZIRO RAOJIN STEVILKA 51800-807-4874 PIS. BOX POŠTNAKORNA MARIBOR - ŽELEZNIŠKA POSTAJA MARIBOR; SLAVNI KOLOVOZI

Aktivu RK tekstilne tovarne NOVOTEKSA
58000 NOVO MESTU

OGLOBLJEN: Aktiv RK MTT NAŠ ZNAK: SM/81 VAŠ DOPIS IN ZNAK: MARIBOR, dne 23.9.1981
PREDMET: Zahvala

Spoštovani tovariši krvodajalci!
Spoštovani tovariš predsednik!
Spoštovani prijatelji!

Dozvolite mi, da se vam v imenu vseh krvodajalcev v SOZD Mariborske tekstilne tovarne Maribor prisrčno zahvalim za nepozabno srečanje, ki ste nam ga pripravili in z nami prebili soboto, dne 19. sept. 1981.

Vaša gostoljubnost in nenehna pozornost do slehernega našega člana je ponoven dokaz, da niti, ki smo jih začeli spletati v letu 1975 na pobudo dveh vzornikov na področju krvodajalstva - na pobudo tovariša Danila Kovačiča in tovariša Riharda Trpina, ne moremo več pretrgati.

Srčno želimo, da se naša srečanja tudi v bodoče nadaljujejo. Tako bomo še naprej gojili zamisli in potrebe krvodajalske službe in spoznavali nove prijatelje.

Posebno zahvalo smo dolžni tovarišu Danilu Kovačiču, ki je tudi tokrat preko telefonskih razgovorov prenašal naše želje na pravo mesto.

Vsem krvodajalcem tekstilne tovarne Novoteks in vsem, ki so si ob našem srečanju kakorkoli prizadevali za naše odlično počutje, še enkrat iskrena hvala in nasvidenje prihodnje leto v Mariboru.

Predsednica aktiva RK MTT
M. Smeh
Marija Smeh

pomenu darovanja krvi za reševanje življenj, hitreje okrevanje in vrnitev obolelih na delo.

V imenu samoupravnih organov se je zahvalil za tovariški sprejem predsednik DS DO MTT Maribor tovariš Janez Mencinger.

Za govorniki je prevzel „komando“ Henček s svojo harmoniko in njegova dva sina s trobili in začelo se je veselje, ki je trajalo do 18. ure. V začetku so bili naši gostje nekoliko zadržani, pozneje pa so se razživele, in bolj ko se je bližala ura slovesa, več je bilo ubranega petja in več plesalcev na plesišču.

Zvonka, ki je bila v odsotnosti naše Maričke duhovni in organizacijski vodja prijateljev iz Maribora, nas je med plesom seznanila, da je danes med mariborskimi krvodajalci delavec barvar, ki je tokrat daroval svojo kri stodesetič. Ta krvodajalec, rekorder, je star 59 let. Vsi smo tovarišu Kajzerju iskreno

čestitali, hudo pa nam je bilo ker za to nismo vedeli prej, ker bi mu sicer lahko pripravili skromno darilce. Sicer pa je bil tovariš Ferdo Kajzer v svoji skromnosti zadovoljen že s tem, ko je Henček nategovah meh samo zanj in Zvonko, ko sta se zavrtela v taktu počasnega valčka.

Tovarišu Kajzerju ponovno iskreno čestitamo in se mu zahvaljujemo za 110-krat darovano kri.

Prišel je čas odhoda. Čeravno je bilo razpoloženje na vrhuncu, so točno ob 18. uri naši dragi gostje odpotovali. Prijateljstvo, spredeno pred mnogimi leti in vsakoletno ponovno potrjeno s krvjo, moramo gojiti tudi naprej. Mariborčani so odšli, mi pa smo ostali zadovoljni, da smo z našo krvjo prispevali kanček za dobrobit ljudi in da se je s tem srečanjem pritikal še en votek v naši tkanini prijateljstva.

De-Ka

Rihardu v slovo

29. septembra smo se na pokopališču v Mariboru poslovili od nepozabnega prijatelja Riharda Trpina.

Rihard je bil veseljak, poln življenja, v njem je bilo plemenito srce, vedno pripravljeno pomagati. Bil je med prvimi organizatorji prostovoljnega krvodajalstva na Slovenskem in v Mariboru. Dolgoletni predsednik krvodajalstva pri obč. odboru Rdečega križa v Mariboru in v delovni organizaciji MTT Maribor, prvi, ki je v Mariboru stokrat daroval svojo kri. Rihard je bil tudi pobudnik tesnega sodelovanja na področju krvodajalstva med Mariborsko tekstilno tovarno in novoteksom.

Umrli je torej človek, ki se je ves posvetil humani aktivnosti in s svojimi bogatimi izkušnjami in tovariškim pristopom k delu krepil organizacijo prostovoljnega krvodajalstva. Težko ga bomo pogrešali. Lani, ko smo bili krvodajalci v Mariboru, smo Riharda obiskali v mariborski bolnišnici. Bil je vesel, da smo bili pri njemu, obžaloval pa je, da se ne more z nami poveseliti in na skupni krvodajalski akciji tudi on darovati svoje krvi. Hitro je okrevljal in ko smo ga pred približno osmimi meseci obiskali doma, je bil vesel, razlagal nam je načrte za še

tesnejše sodelovanje krvodajalcev na Slovenskem in v Jugoslaviji.

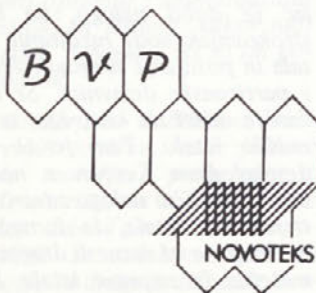
Njegova načrtovanja so bila ponovno prekinjena, moral je v bolnišnico. Čeravno smo mu močno želeli okrevanja, je Rihard iz dneva v dan bolj slabel. Le dva tedna pred smrtjo nam je iz mariborske bolnišnice poslal razglednico na kateri je našim krvodajalcem zaželel uspešnega dela, hkrati pa se je opravičeval in obžaloval, da se ne bo mogel udeležiti srečanja krvodajalcev Mariborske tekstilne tovarne in Novoteksa v Novem mestu.

Pretrajljivo je bilo slovo največjega med velikimi aktivisti in organizatorji krvodajalstva. Z bolečino v srcu smo se poslovili od izrednega človeka in dobrega prijatelja, ki je bil pobudnik pobratenja naših dveh aktivov ter vsakoletnega krvodajalskega odzvemnega dne v Mariboru oziroma Novem mestu. Vrzeli, ki je nastala s smrtjo tovariša Riharda Trpina, ne bo mogel nihče zapolniti. Trudili se bomo, da bo vez krvodajalcev obeh delovnih organizacij čvrsta in da mu z nadaljnjimi vsakoletnimi srečanji izražamo svojo neizmerno zahvalo in spoštovanje.

Kdo ne spoštuje pravilnika?

VEČ REDA MED ČLANSTVOM BLAGAJNE VZAJEMNE POMOČI

Zaradi nepoznavanja sprejetih pravil, morda tudi zaradi nediscipline posameznikov se člani tega pravilnika ne spoštujejo in prihaja po nepotrebnem do težav, do katerih sicer ne bi prišlo, če bi

dosledno ravnali po sprejetih načelih.

Po sedanjem pravilniku bi moral vsak član BVP imeti kot osnovo v blagajni 500,00 dinarjev. Teh 500,00 dinarjev ostane v blagajni ves čas, dokler je posameznik član BVP; dvigne jih lahko ob istopu iz članstva.

Član blagajne lahko prvič dvigne posojilo po treh mesecih članstva in sicer do maksimalne višine 5000,00 dinarjev. Delavec, ki je dobil posojilo, ga mora vrniti v šestih zaporednih mesečnih obrokih in redno plačevati dogovorjeno mesečno vsoto v blagajno, kar pomeni, da vrača posojilo, hkrati pa tudi varčuje. Ponovno lahko prejme prosilec posojilo mesec dni za tem, ko je prvo vrnil.

Blagajna vzajemne pomoči tekstilne tovarne Novoteks, katere ustanovitelj je bil sindikat, deluje v naši delovni organizaciji v Novem mestu že skoro četrto stoletje. Vsa ta leta so delavci, člani BVP, preko svojega upravnega odbora uspešno vodili blagajno. Za lažje poslovanje in v skladu z zakonom o društvih so na občnem zboru ob ustanovitvi blagajne vzajemne pomoči sprejeli pravila, po katerih se upravni odbor ravna. Ta pravila so bila dopolnjena zadnjič na občnem zboru v začetku leta 1980.

Odbor BVP je na pripombe članov, da je 500,00 din prihranka kot polog, ki mora ostati v blagajni, prevelika vsota, sprejel začasni sklep (do letnega občnega zbora), da se ta polog zmanjša na 250,00 dinarjev.

Odbor se bo z bodoče dosledno ravnal po določilih pravilnika in prosi vse člane, da to upoštevajo in ne izsiljujejo, ker izjem ne bo.

V interesu vseh članov je, da BVP redno posluje, blagajna pa bo lahko redno poslovala, če bomo upoštevali sprejeta pravila. Izvoljeni upravni odbor bo tako lahko nemoteno upravljal s sredstvi, odobral posojila ter jih redno v dogovorjenih dneh tudi izplačeval.

Upravni odbor BVP

Vsaki dan tisoče delavcev hodi ali se vozi na delo v Bršljin. Železničarji pa se še niso dogovorili, kako bi uredili delo, da bi ne bila zapornica ravno ob izmenah zaprta. Verjetno bi se dalo z malo dobre volje tudi to urediti.

ROMANCA O KROMPIRJU

Od nekdanj so cene krompirja slovele, a danes pa cene ni prave nobe-ne.

Če kmet z njim bo trgoval, prav nič ne bo napredoval.

Se odločil kmet krompir je sadit, da bi v jeseni imel vsaj kak profit;

lepo je njivico zoral, zemljo z branami zrahljal, krompir lepo je v jarke posadil, nato ga še z gnojilom pognojil.

Lepo krompir je iz zemlje sklil, topel dež ga je zalil, lepo ga kmet okopal je, nato ga še ogrenil je, ga proti hroščem je škropil, se s težko brento je znojil.

Prišel je ta veseli dan, ko skopal je krompir na plan. Veliko so ga nakopali, ga domov so odpeljali.

Kaj hitro mu veselje mine, ko zvedel je za nizke cene: včasih kupil je krompir, vsaj kakšen „oštir“, danes pa kupca ne najdeš nikjer.

Te španski so mornarji, pripeljali preko oceanov, bil hrana si vseh Slovanov.

Prišli so ponj posredniki, mošnjičke so pristavili, čeprav ni kopal ne sejal, v mošnjičku mu je d'nar ostal.

Brez krompirja ni kosila, to ve vsaka gospodinja, naj bo v oblicah al' pomfri, pri vsaki jedi paše ti.

Torej krompir poceni ali drag, te za v naprej bom moral spet „sejati.“

RADEŽ MARTIN

Na osnovi sklepa skupščine ZSJ od 30. sept. leta 1980 Koordinacijski odbor skupščine ZSJ za inovacije objavlja

NAGRADNI NATEČAJ ZA INOVACIJE S PODROČJA IZBOLJŠAV IN HUMANIZACIJE DELA

Nagrade za 1982 leto se bodo podeljevale ob praznovanju 1. maja – praznika dela. Po tem razpisu bodo podeljene:

- dve prvi nagradi po 30.000 dinarjev,
- dve drugi nagradi po 20.000 dinarjev,
- dve tretji nagradi po 10.000 dinarjev.

Pravico sodelovanja imajo vsi delavci, katerih inovacije izpolnjujejo naslednje pogoje:

- izboljšujejo pogoje dela,
- humanizirajo delo,
- izboljšujejo varnost delavcev na delu,
- zmanjšujejo invalidnost delavcev,
- odpravljajo razne vzroke bolovanj,
- odpravljajo ali občutno zmanjšujejo poklicna obolenja,
- odpravljajo vzroke, ki kvarno vplivajo na pogoje dela,
- zmanjšujejo benficirana delovna mesta,
- prispevajo h krepitvi delovne sposobnosti delavcev,
- zvišujejo produktivnost in dohodek.

Prijavljene inovacije se morajo nanašati na napredek pogojev in humanizacije dela in morajo vsebovati:

- a) prijavo in opis inovacije z dokumentacijo o stopnji uporabnosti,
- b) dokaz oziroma obrazložitev učinkovitosti inovacije z ozirom na kriterije razpisa, pri čemer je prioriteto zdravje delavca in izboljšanje pogojev dela,
- c) obrazložitev z dokazilom ekonomskih in drugih efektov,
- d) odločbo ustreznih organov o vrednosti inovacije oz. rešitve,
- e) priporočilo osnovne organizacije Zveze sindikata,
- f) naslov avtorja.

Pri ocenjevanju imajo prednost inovacije, ki se v praksi uporabljajo. Prijave se sprejemajo od dneva objave razpisa do 1. marca 1982 leta. Prijave z vso dokumentacijo se odpošljejo na naslov:

Veče Saveza sindikata Jugoslavije, koordinacionom odboru za inovacije

11000 Beograd
Trg Markša i Engelsa broj 5

Dodatne potrebne informacije o nagradnem natečaju dobijo interesenti na telefonski številki: 011-330-481/313 ali 011-334-496.

Jo! Debel, je debel, pa veliko smo ga nakopal, samu težku ga bomo moral!

Solidarnost

OOZS Tozd Tkanina v posebnih primerih pomaga socialno šibkim delavcem. Te pomoči sem bil deležen tudi jaz za plačilo elektro prispevka.

Živim v težkih razmerah, skupaj z zelo bolnimi starši. Z napeljavo elektrike bom staršem in sebi omogočil boljše življenje.

Zahvaljujem se OOZS Tozd Tkanina za denarno pomoč ter delavcem elektro delavnice Novoteks za vsa opravljena dela.

Še enkrat vsem iz srca hvala!

MARTIN KADIVNIK

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem sodelavcem, članom DITTIS ter vsem ostalim za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje ob smrti mojega očeta.

MAJDA RIFELJ

Iskreno se zahvaljujem vsem sodelavcem oplemenitilnice za izraženo sožalje, podarjeni venec ter denarno pomoč ob smrti mojega očeta.

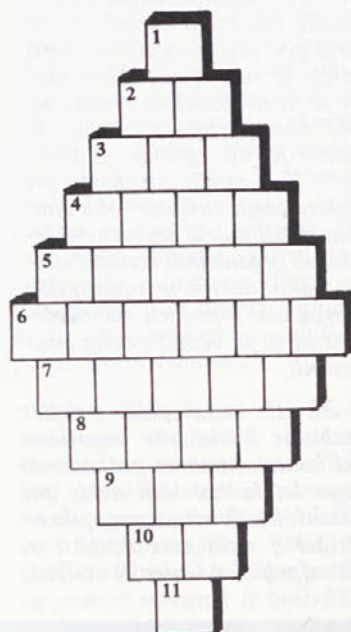
ANA ŠPRINGER

Najlepše se zahvaljujem delavcem iz tkalnice za prisrčno slovo in podarjeno darilo ob mojem odhodu v pokoj.

ZOFKA POLJANEC

Pri reševanju „Vretena“ vam izdajateljski svet želi dosti užitka, hkrati pa vas vabi, da sodelujete in objavljate svoje križanke, rebuse, vretena ali zagonetke.

Vreteno

1. Kratica utežne merske enote.
2. Skrajni del v morje štrlečega kopna.
3. Kratica za blago, poglavje.
4. Reka v Črni gori, desni krak reke Drine, dolg 140 km.
5. Na risbi začrtana smer projektirane proge ceste . . .
6. Kraj v bližini Novega mesta.
7. Ni nova.
8. Del, delež, znesek, obrok.
9. Predplačilo.
10. Kratica TOZD turizem SOZD SAP Viator.
11. Samoglasnik.

Če ste v avgustovski številki pravilno rešili vreteno, ste dobili:

1. T., 2. TO, 3. KOT, 4. TEK, 5. VOTEK, 6. VEKTOR, 7. ROVEK, 8. OKER, 9. OKE, 10. EK, 11. K.

GLASLO VESTNIKOVANJE NOVO MESTO

NOVOTEKS

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako zadnjo sredo v mesecu v nakladi 2000 izvodov. Glasilo ureja izdajateljski svet v sestavi: Hinko Šintler (predsednik), Danilo Kovačič, Alfonz Žizek, Martin Radež, Jana Jovič, Mojca Peroci, Marjan Zalac, Rudolf Vlaisić in Mirko Albijanić. Glavni in odgovorni urednik: Danilo Kovačič. Uredništvo: NOVOTEKS, Novo mesto, Foersterjeva 10 – Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC Novo mesto, TOZD Dolenjski list; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.